

Th. L. N. 3.

DE

ZEVEN DOODZONDEN.

EEN GEDICHT

VAN

ROBERT HAMERLING,

METRISCH OVERGEZET

DOOR

F. W. N. HUGENHOLTZ.

AMSTERDAM,

J. C. LOMAN JR.

1876.

Z. oct.

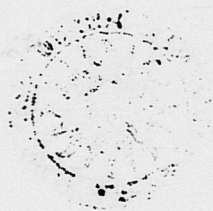
2254

L. Litter.

g^o 2254

DE ZEVEN DOODZONDEN.

DE ZEVEN DOODZONDEN.

EEN GEDICHT

VAN

ROBERT HAMERLING,

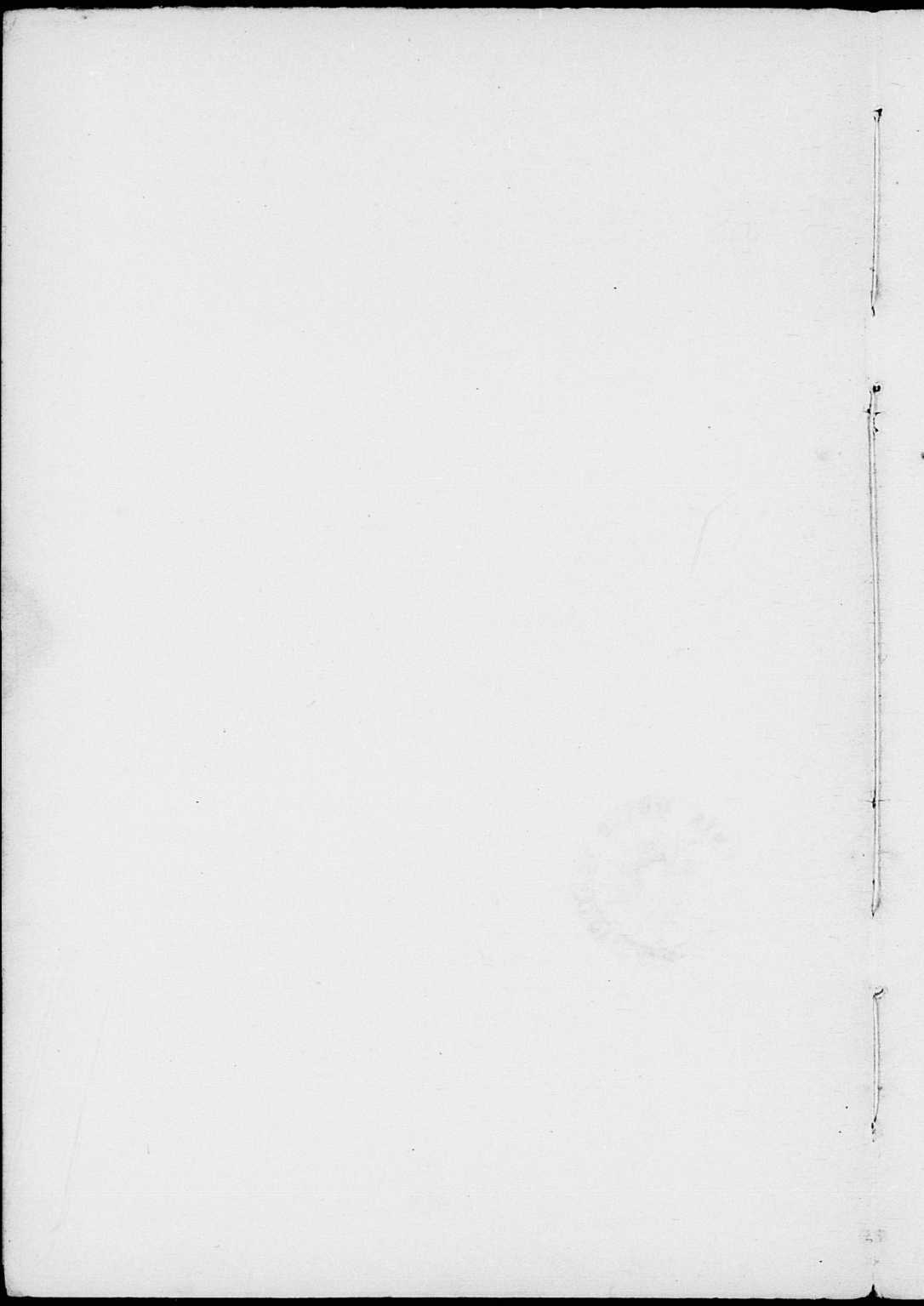
METRISCH OVERGEZET

DOOR

F. W. N. HUGENHOLTZ.

AMSTERDAM,
J. C. LOMAN JR.
1876.

Met enkele fragmenten ten behoeve eener voorlezing begonnen, is deze vertaling langzamerhand uitgebreid en voltooid. Wat ik aanvankelijk als al te plastisch, te naakt voor de voordracht had weggelaten, heb ik gemeend toch nu te moeten aanvullen, nu ik mijn werk aan zulken aanbied (en de ondervinding heeft mij geleerd, dat ze nog velen zijn in ons land), die gemakkelijker Hollandsch dan Duitsch lezen, en toch gaarne met HAMERLINGS kunstwerken kennis maken. Geen kieschkeurige bloemlezing van fragmenten was hier mogelijk. Het is een geheel en het geheel alleen kan den indruk te weeg brengen, dien de dichter heeft willen geven.

Ik behoef wel nauwlijks te zeggen, dat ik als vertolker van dit zijn werk daarom nog voor geen onbepaald vereerder van HAMERLING wensch gehouden te worden. De ongemeen groote talenten hem geschonken maken mij niet blind voor hetgeen hem m. i. ontbreekt. Hoezeer ook geboid en meêgesleept door al wat hij schrijft, kan toch de eindindruk mij nooit bevredigen, mis ik bij al zijn scheppingen den lichtenden achtergrond van het geloof. De oplossing in het

Alzijn, welke hier het laatste door hem geopend perspectief uitmaakt, is voorwaar niet de vrede, niet de harmonie, waarnaar het menschenhart dorst.

Had ik iets van zijn talent, ik maalde naast deze »schilderij van den nacht,” gelijk VAN HAMEL dit gedicht heeft gekenschetst eene schilderij van den morgen, waarop de duisternis week en de eerste schemering profeteerde van het eeuwige licht, dat eenmaal alle duisternis verjagen zal. Naast deze vertolking van het oude woord »de slang nu was listiger dan al het gedierte des velds” dichtte ik een reeks tafereelen onder het motto: »toen liet de duivel van hem af en zie, de engelen zijn toegekomen en dienden hem.” De gedachte zou mij onverdragelijk zijn, van ook weder door dit werk voedsel te hebben gegeven aan de bittere ironie van SCHOPENHAUER’S pessimisme, volgens welke »DANTE een *rechte hel* teekenen kon, omdat hij de stof daarvoor slechts behoefde te ontleenen aan onze werkelijke wereld, maar juist daarom bij de schildering van den *hemel* op de onoverkomelijke zwaarigheid stuitte, dat onze wereld hem daarvoor volstrekt geen bestanddeelen opleverde.”

HAMERLING poogt zich wel aan het pessimisme te ontworstelen, maar hij kan het niet. Het blijkt telkens weër, met hoe krachtigen greep het eenmaal zijn gemoed heeft omklemd. »Het koor der overwinnende lichtgeesten (P. D. CHANTEPIE DE LA SAUSSAYE heeft het terecht opgemerkt in zijne uitnemende studie over HAMERLING, die ik met nagenoeg volle instemming gelezen heb) aan het eind klinkt mat, vergeleken met de triomfkreten der Demonen, die toch heeten verslagen te zijn.”

Maar dit alles neemt niet weg, dat ik voor mij toch

niet gaarne missen zou de indrukken en gedachten, ook door dit stuk bij mij gewekt, en daarom dienzelfden schok ook aan anderen gun.

HAMERLING heeft deze cantate, gelijk hij het noemt gedicht voor den componist ALBERT GOLDSCHMIDT te Weenen, die haar dan ook geheel of gedeeltelijk heeft op muziek gezet en ten gehoor gebracht. Het heeft mij niet mogen gelukken eenige bijzonderheden omtrent deze uitvoering en den indruk er door teweeggebracht te weten te komen. Indien de componist eenigzins geslaagd is in de vertolking van de aangrijpende tooneelen door den dichters geschetst, moet de indruk overweldigend zijn. Zoolang echter (en het zal waarschijnlijk nog lang duren) deze muzikale vertolking aan ons publiek vreemd blijft, moge mijne Hollandsche vertaling eenigzins vergoeden wat zij missen, die het Duitsch niet gemakkelijk volgen kunnen.

Eenigzins vergoeden. Ik ben mij zeer wel bewust, dat menig gedeelte zeer ver beneden het oorspronkelijke gebleven is. Toch heb ik hoop, dat hier en daar mijne vertolking iets van HAMERLING'S schoonen kunstvorm zal doen doorschemeren en den lezer te genieten geven.

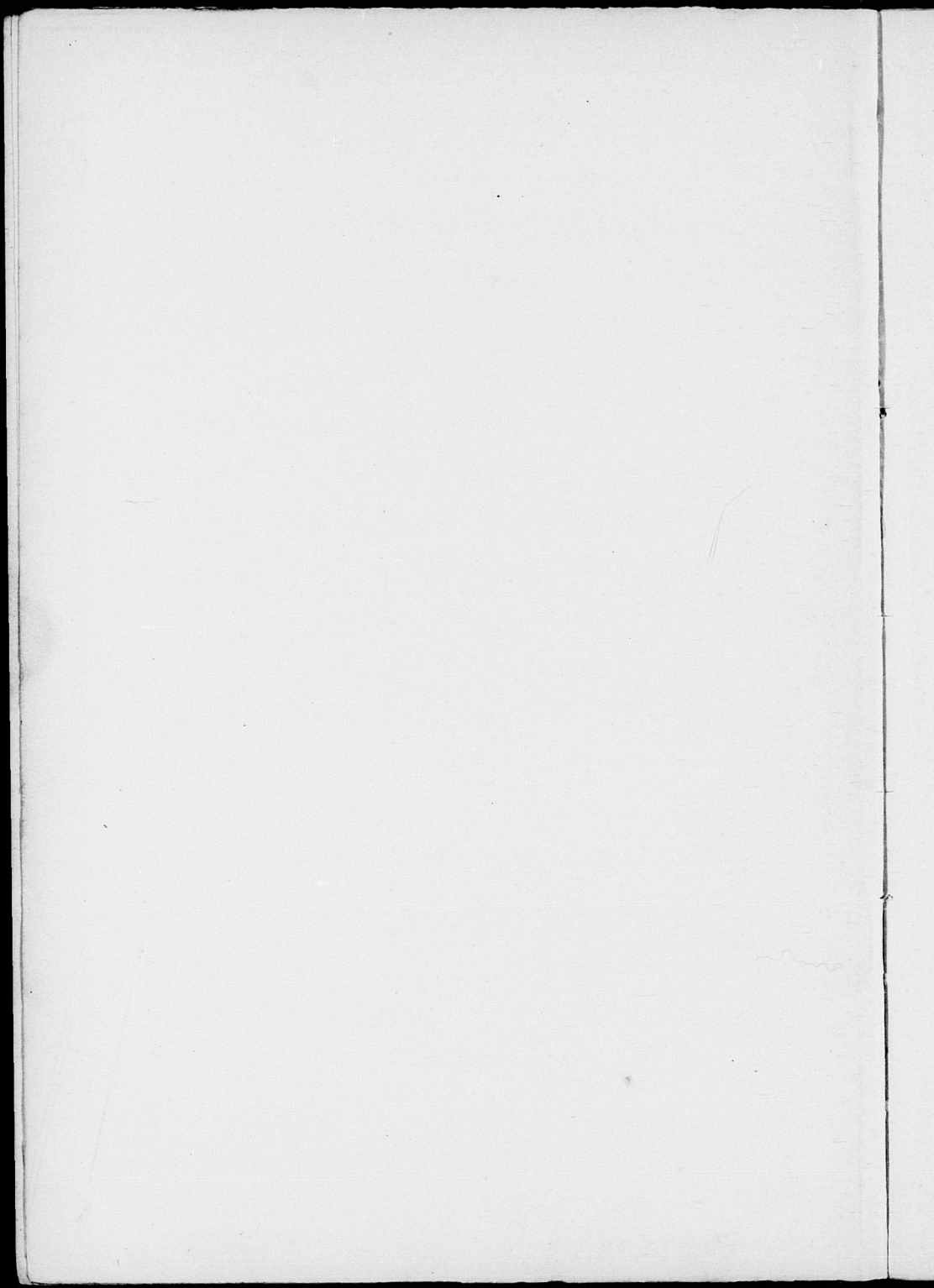
Maar in elk geval zal men er door kennis maken met den inhoud en het tweesnijdend zwaard van dezen boetprofeet onzer lichtzinnige wereld door de ziel voelen gaan. Dat is niet vervroolijkend. Wie slechts amusement zoekt vindt zijn man in HAMERLING niet. Niet dadelijk, nadat men dit gedicht gelezen of nog liever gehoord heeft, kan men het benauwend, beangstigend gevoel van zich afschudden, door de schildering van de macht der Demonen gewekt. De derde

afdeeling is niet in staat den indruk der tweede uit te wisschen. Maar is het niet reeds veel, wanneer de dichter aan de kinderen onzer eeuw eens diep doet voelen, waar het geheim schuilt der veelbesproken wereldsmart? Zijn wij allen hem geen grooten dank schuldig, wanneer hij ons dwingt de hand te leggen op het bonzend hart, en de bede ons uit de ziele perst: »Verlos ons van den Booze'' —?

F. W. N. HUGENHOLTZ.

Santpoort, 7 Oct. 1876.

EERSTE AFDEELING.

KOOR DER DEMONEN.

Heil den koning
der duisternis!
De hel is zijn zetel,
haast welft zich de hemel
boven zijn hoofd!
Heil hem, den Heer,
den wereldbeheerscher!

DE VORST DER DUISTERNIS.

Ik groet mijn demonen,
die, eeuwig getrouw,
zoodra ik hen roep,
om mijn troon staan geschaard.
U groet ik vooral,
u zevental,
de grootste, de machtigste
geesten der hel!
Gij die 't bevel voert
in 't heir van den nacht,
helletrawanten,
wat hebt gij volbracht?

KOOR DER ZEVEN EERSTE DEMONEN.

Wij hebben ons ijvrig
 gewijd aan den plicht,
 te dempen, te dooven
 het haatlijke licht.
 't Zeeghaftige zevental
 werkt en verwint —
 de geesten des lichts
 zijn welhaast bedwongen,
 reeds wijkt hun banier
 naar de grenzen der aarde,
 dra zijn zij verdreven —
 ja, zelfs het gesternte,
 dat rechtens hun toekomt,
 daar pralend en pronkend
 in flonkrende verte,
 is half al veroverd:
 de trotsche gesternten,
 wier wentlende banen
 het dichtstbij ompalen
 de kringen der aarde,
 die, leidend den lotsloop
 der menschen, sinds eeuwen
 hen hebben bestraald,
 reeds hebben wij zeven
 de zege er behaald!

DEMON DES TOORNS.

Uit Mavors' gestarnte,
 den god van den oorlog,

ontsteek ik de fakkel,
de fakkel der gramschap —

DEMON VAN DEN WELLUST.

Van schoone Venus'
helstralende starre
stroomt mijn onbluschbre,
mijn heerlijke gloed —

DEMON DER HEBZUCHT.

Mercur is mijn zetel —

DEMON DER GULZIGHEID.

Ik werp mij neêr
met des overvloeds hoorn
van den lichten Saturnus —

DEMON DER HOOVAARDIJ.

Op Jupiter schittert
wijd vonklend in 't ronde
mijn pauwestaart —

DEMON VAN DEN NIJD.

Mijn star is de stille,
de glurende maan —

DEMON DER TRAAGHEID.

Ik heb mij het aardrond,
het aardrond zelf
ter woning verkoren,
ten troon voor de traagheid —

VORST DER DUISTERNIS.

Draag ook ik zelf niet
 Lucifer,
 de morgenster,
 als trofee uit het lichtrijk
 voorop mijn zwarte,
 dof prachtige kroon?

KOOR DER ZEVEN EERSTE DEMONEN.

Zoo hebben wij 't lichtrijk
 ten halve al veroverd,
 en uit de voor immer
 bemachtigde starren
 bestemmen, bestieren
 wij 't doen en het laten
 der kindren des lichts —

VORST DER DUISTERNIS.

Meldt mij, gij wakkren,
 meldt mij naar waarheid,
 hoe gij gewerkt hebt
 in 't menschengeslacht,
 hoe gij mijn macht
 hebt vermeerderd op aarde,
 wat gij verricht hebt
 in dienst van den nacht?

KOOR DER ZEVEN EERSTE DEMONEN.

Niet geheel nog verdwenen
 in 't hoofd van de menschen
 de sporen van 't licht.

Ja, nooit zelfs was grooter
 en stouter was nimmer
 de strijd om het licht.
 Doch schoon in het hoofd nog
 het licht ons trotseert,
 wij houden aan 't hart ons —
 in 't hoofd werkt als klaarheid,
 in 't hart leeft als warmte
 't hen leidende licht;
 't verwarmende licht,
 reeds is het verwonnen —
 trotseere ons de lichtzoon
 met 'sgeestes verlichting,
 zijn hart behoort ons —
 en van het hart uit
 verdooven, verduistren
 wij, meer en meer winnend,
 bevangend, bedwelmend
 't verwatene hoofd.
 Zoo knakken wij honend
 den hoogmoed der menschen:
 de onstuimige krachten
 der eeuwge natuur,
 die hij buiten zich breidelt,
 wij laten ze los
 in zijn eigene ziele;
 de lusten der zinnen,
 wij laten ze los
 als woedende dieren,
 verwoestend der aarde
 bloemrijken dos.

VORST DER DUISTERNIS.

Ik dank u! ik dank u!
 Laat elk mij nu melden
 wat hij in 't bijzonder
 tot stand brengen mocht.
 Gij met uw drinkschaal,
 vertel mij, mijn dienaar,
 hoe gij met uw wapen,
 den krachtigen slaapdrank,
 de geestdrift te slapen
 gelegd hebt. Vang aan!
 Wat hebt gij gedaan?

KOOR DER DEMONEN.

Wat hebt gij gedaan?
 Vang aan!

DEMON DER TRAAGHEID.

Deez' aard is mijn erfdeel,
 mijn lievelingsgaard.
 Ik druppel mijn drank
 op de hoofden der menschen,
 zoo maak ik ze mat —
 hoezeer zij ook schijnen
 geen rust zich te gunnen,
 te jagen, te drijven,
 te draven, te grijpen
 naar goed en geluk,
 toch, diep verholten,
 in 't binnenst verscholen

der kindren des tijds,
 daar ligt eene moeheid,
 een maatlooze moeheid,
 een matheid en zatheid,
 een oververzaad zijn,
 vervelings knaagpijn.

Ik kneed den lichtzoon,
 dien teedergevleugelden,
 schittrenden vlinder,
 tot smerige kluiten.
 Langzamerhand
 druk ik zijn hoofd
 zwaar en zwoel
 al dieper ter neêr,
 tot — eere aan ons doel —
 hij sterft en verstikt
 in den poel.
 Dat werk ik, dat werk ik,
 meester en heer !

KOOR DER DEMONEN.

Wat roemt ge op u zelf?
 Snoef niet zoozeer,
 gij hellegenoot,
 wij doen nog meer !

VORST.

Gij met uw pauwstaart
 en blinkenden spiegel,
 den pauwstaart der pronkzucht,
 den spiegel der zelfzucht,

geweldige demon,
wat hebt gij gedaan?

DEMON VAN DEN HOOGMOED.

Een wonderlijk spel
speelt de spiegel der zelfzucht.
Vrij te zijn,
vast op zijn voeten
te staan, waant de mensch.
Doch d'ontembaren drang
van 't zelfzuchtig begeeren,
het blinde verlangen
van 't oogenblik volgen,
dat acht hij het ware
bezit van zichzelf.
En, wanende vrij te zijn,
machtig en groot,
sleurt hem het ros
van den bandloozen hartstocht
in hollende vaart
door 's levens woestijn
en brijzelt hem 't hoofd.
Meester en heer,
reik de eerkrans aan mij!

KOOR DER DEMONEN.

Wat acht gij u groot?
Poch niet zoo zeer,
gij, hellegenoot,
wij doen nog meer!

VORST DER DUISTERNIS.

Gij met uw buidel
 en grijpende klauwen,
 met het rad der fortuin
 en den rollenden bal,
 gij machtige demon,
 wat hebt gij gedaan?

DEMON DER HEBZUCHT.

Ik rol met den ronden
 bal van Fortuna
 betoovrend voor de oogen
 door 't midden der menigt'.
 'k Verlok hunne zielen
 met klompen van aarde,
 die pronkend zich sieren
 met kleuren van 't licht.
 En de zonen des lights,
 zij volgen, geblinddoekt,
 den schitterenden schijn.
 Het licht in de ziele,
 zij achten 't voor niets,
 slechts volgen zij blindlings
 wat blinkt als het licht.
 Meester en Heer,
 uw krans behoort mij!
 'k Ontleende aan den vijand
 het machtigste wapen:
 'k omnevel de geesten
 met licht en glans!

DEMON VAN DEN NIJD.

Neen, ik eerst benevel,
 verblind ze geheel
 door den nacht van den nijd,
 die de hebzucht tot afgunst,
 tot haat doet ontvlammen,
 en bij 't nijdige turen
 op anderer voorspoed
 hem de eigene vreugde
 bederft en vergalt.
 Lang uwen lauwer
 mij, Meester en Heer!

KOOR DER DEMONEN.

Snoeft niet alzoo,
 gij edel paar,
 bevoorrechte geesten —
 wij doen nog meer!

VORST DER DUISTERNIS.

Gij machtige demon
 met overvloeds hoorn
 en den schuimenden beker,
 gij oververzadigde
 en toch nooit verzadigde,
 gulzigheidsdemon,
 wat hebt gij gedaan?

DEMON DER GULZIGHEID.

Uit overvloeds hoorn
 schud ik 't zoete der zinnen

en meng 't met den geur van
bedwelgenden drank.

Uit het vette der gaven
van 's aardrijks volheid,
uit keurige geuren,
weef ik den sluier,
die walmend verdonkert
het innerlijk licht;
'k verduister den ruimen,
den helderen blik;
ik verlam alle geestdrift,
ontruk aan de lippen
der menschen den nektar
van eedler geluk,
opdat hij zijn hemelsche
zaligheid zoeken
in droesem en slijk,
in den roes der betoovring
van 't oogenblik.

Ik reik aan den godszoon
den heilloozen beker,
den drank die verdierlijkt —
mij kroon' dus uw krans!

DEMON VAN DEN WELLUST.

Mij, mij komt hij toe,
in den drank die verdierlijkt
meng ik eerst het gif,
dat doorwerkend de edelste
sappen des levens
met zonde besmet.

Dit gansche geslacht
 is kommerlijk krank
 door heete genotkoorts.
 Van overprikkeling,
 oververzadiging,
 rustloos begeeren
 werd ziekelijk het bloed
 van de kindren der eeuw.
 Verstompnd, verstikkend
 in 't menschlijk gemoed
 de karige rest
 van een eedler gevoel,
 sluipt niet meer schuchter
 in huichlend omhulsel
 de koortsige drift,
 maar, driest zich ontdekkend,
 tiert ze als een dolle,
 schaamtloos en walglijk
 als builen der pest.

Eeuwig onzalig,
 wijl nimmer bevredigd,
 dorst naar den draf
 de verlorene lichtzoon,
 bedwelmd door den dwarlenden,
 hijgenden dans —!
 Meester en Heer,
 reik mij den krans!

DEMON DES TOORNS.

Snoeft niet alzoo
 gij en gij allen,

mijn hellegenooten !
 Gij zijt de zefier,
 ik ben de storm,
 gij zijt de druppel
 die uitholt den steen,
 ik ben de golfslag,
 ik ben de maalstroom,
 ik ben de branding,
 de kokende diepte.
 Gij zijt de nevel,
 ik ben de nacht.
 Gij schaadt de menschen,
 ik moord de volken.
 De wereld verwoest ik,
 het aardrijk ontbloot ik,
 het twistvuur ontsteek ik,
 ik hits tot den haat.
 Gij dempt het schijnsel
 van 't hoogere licht,
 ik blusch den luchter,
 ik werp hem omver,
 ik trap op den luchter
 en 't licht te gelijk.
 Gij vangt aan en helpt mede,
 ik kroon heel het werk.

KOOR DER DEMONEN.

Wat acht gij u beter,
 gij hellegenoot,
 dan wij, dan wij allen?
 Uw macht, zij vermaalt slechts

wat broos is, wat voos werd
door ons overleg!

VORST.

Scheldt toch elkaâr niet,
hellegenootten,
voleindigt eendrachtig
uw roemrijke taak.
Ik zelf wil de kindren
der aarde bezoeken,
en wegen en meten
naar eigen bevinding
den dank, dien een ieder
rechtmatig verdient.
Den prijs reik ik hem, die
terecht voor zich eischte
den naam van den grootste
in het leger der hel!
De ure is gekomen
gordt aan dan de rusting
en levert den laatsten
beslissenden wedstrijd!

KOOR DER DEMONEN.

De vleuglen der winden
zij zullen naar de aarde
met snelheid ons dragen;
daar willen we u wijzen
in trotschen triumftocht
wie de onzen reeds werden;
daar zullen we u wijzen

vruchtdragende halmen —
 het zaad dat wij zaaiden
 in d' akker der aard.
 Daar zult gij zien
 hoe door nacht'lijke listen
 wij kindren van 't licht
 te betooveren wisten.
 Daar zult gij aanschouwen
 hoe zich die dwergen
 in de armen ons werpen.
 Gij zelf zult ze aanschouwen;
 en hen, die ten volle
 demonischen machten
 voor immer ten prooi zijn,
 die nemen wij mede
 door 't luchtruim hen voerend
 in juichende reien.
 Zoo meerdert de menigt
 van helden der helle,
 een stormende heirmacht,
 waarmee wij bekampen
 de geesten van 't licht,
 gereed tot den laatsten
 beslissenden wedstrijd!

VORST.

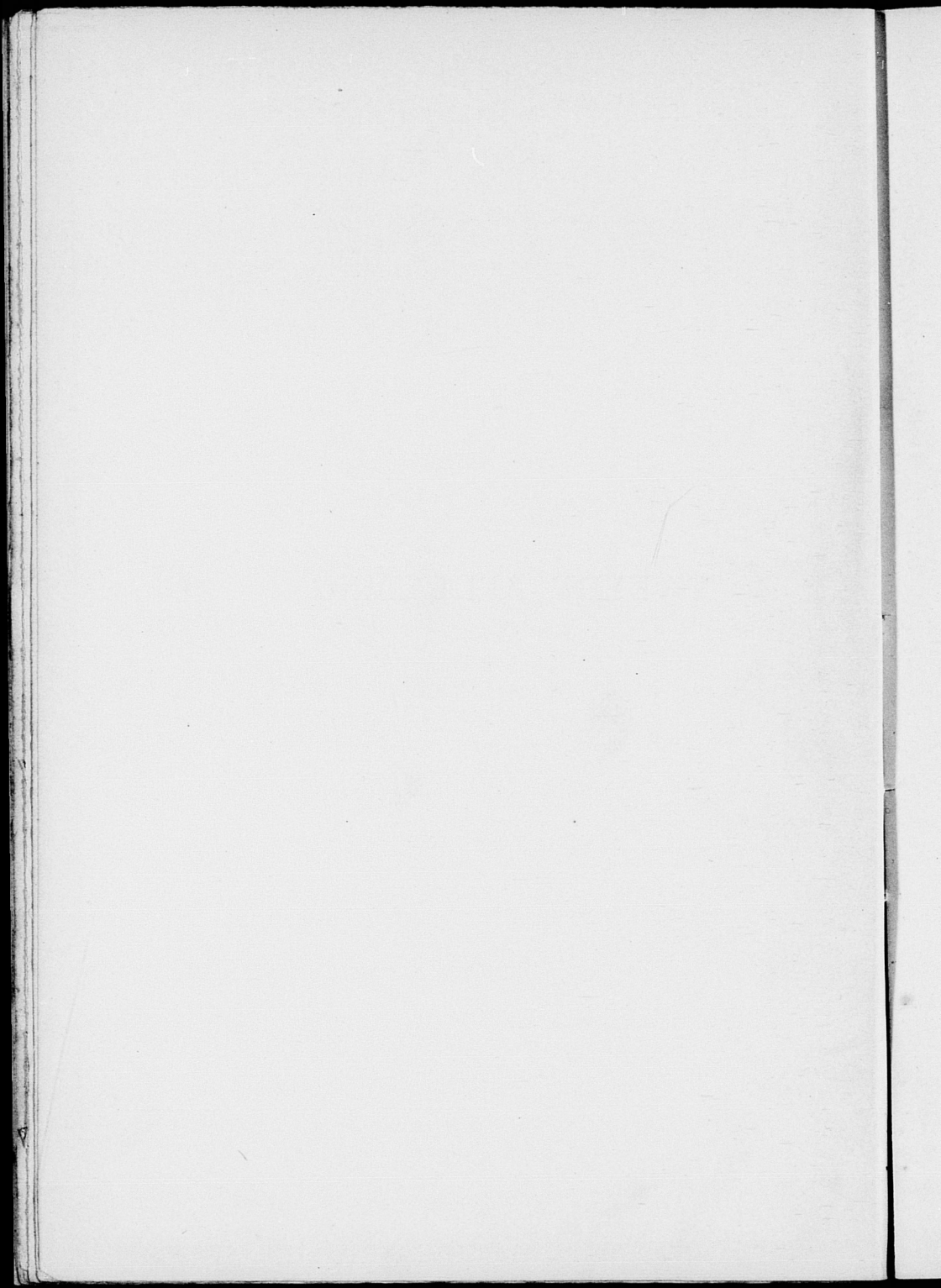
Op dan, op
 gij mijn getrouwen!

KOOR DER DEMONEN.

Op dan, op
 heirmacht der helle!

Zet onafgebroken
den zegetocht voort,
tot heel de wereld
aan d' afgrond behoort;
tot d' aarde verwoest is
en wij na de aarde
starre na starre
hier heimlijk vernielden,
ginds stormend verstoorden —
tot het werk van het licht,
de lustrijke wereld,
ontzield en versplinterd
door 't werk onzer macht,
verbleekend, verbrokkend,
in gruwlijken zelfmoord
zich zelve vervloekend,
voor eeuwig verzinkt
in den chaos van d' ouden,
van d' eeuwigen nacht.

TWEEDE AFDEELING.

KOOR DER DEMONEN.

Dichter en dichter reeds
naadren wij de aarde,
de lucht is bezwangerd
met het zweet en het stof
van de worstling omlaag.
Daar duikt uit de dampen,
uit war'lende wolken,
het machtige rond.
Hel schitt'ren de golven,
groen scheem'ren de beemden.
Hooft, een gedruisch
ruischt al in 't rond,
verward en bont.

VORST DER DUISTERNIS.

Omlaag naar de toppen
der trotsche gebergten,
omlaag van de bergen
naar dalen en velden!
Daar bouwen de menschen
zich steden en torens,
daar leven zij zelven —

daar laat ons beluistren
het bonte gedruisch
't luidruchtig verloop
van het menschlijke leven.

KOOR DER DEMONEN.

Monster nu 's werelds
ontrolde tafreelen,
o heer en meester!
wij, dienende geesten,
wij toonen u trouw,
hoe in menschlijke sfeeren
we ons wenden en weren!

VORST DER DUISTERNIS.

Gij demon, die de aarde
de lage, de trage,
tot zetel u koost,
wie klimt daar omhoog
nog met geestdrift in 't oog,
wat zoekt men daar, zeg,
op dien steenigen, doornigen weg?

DEMON DER TRAAGHEID.

Een pelgrimsstoet —
naar de heerlijke hemelpoort,
naar volmaaktheids bekorend oord
richt zich hun voet!

VORST DER DUISTERNIS.

Kleef u met looden last
aan hunne zolen —

DEMON.

Zij zullen hun schittrende droomen
nimmer zien komen!

KOOR DER PELGRIMS.

Moedig omhoog —

KOOR DER DEMONEN.

Hoort! o hoort!

KOOR DER PELGRIMS.

Moedig omhoog, moedig omhoog —
reeds scheem'ren de tinnen,
reeds vonkelt de tempelboog!
Uit de neevlige dalen
naar 's hemels hel schittrende zalen
slechts moedig omhoog!

DEMON.

Gij dwazen, gij dwepers
uit stof geformeerd,
wat doet gij de voeten
te scheuren, te schrammen
aan struiken en steenen,
gij kunt ze eerst genezen
door rust hun te leenen.
Gij dwepers, gij dwazen,
de grootsche idealen,
de hooge gedachten,
gekoesterd in 't harte,

zeepbellen zijn het
 van ziekelijke zielen.
 Voor altijd voorbij,
 voorbij is de tijd
 van het dompige dwepen —
 weest sterk en verstandig!

KOOR DER PELGRIMS.

Wat hecht zich toch als lood
 aan onze zolen?
 Wat nijpt de keel ons toe?
 De knieën knikken,
 wij kunnen niet meer voort, wij zijn zoo moê —

KOOR DER DEMONEN.

In het mos, in het groen
 daar kunt ge u van ál
 deze kwelling ontdoen.
 O volgt maar uw lust
 en gunt u wat rust!

KOOR DER PELGRIMS.

Wat suist door de kruinen,
 wat lispelt in 't loover,
 zoo wonderbaar?
 o, beter wel ware 't
 zich neder te vleien,
 van moeite los
 in 't weeke mos —

ENKELE PELGRIMS.

Moedig omhoog —

DEMONEN.

Rust wat, rust wat, legt u toch neêr!
 Gij dwazen, gij dwepers,
 wat zoekt gij de sporen
 van 't hoogste geluk,
 die nooit nog gevonden
 heeft iemand te voren?
 Waant niet, rampzaalgen,
 dat gij er zoudt komen,
 de hemel bestaat.....
 in bedrieglijke droomen!
 Weet, alles is zinsbedrog!
 Elk ondernemen,
 elk trachten en streven
 is nutloos, is dwaasheid,
 is ijdel en nietig!

KOOR DER PELGRIMS.

Wat suist door de kruinen,
 wat lispelt in 't loover
 zoo wonderbaar —
 gedrukt en zwaar
 zijn hoofd en leden —
 Ja beter wel ware 't
 ter rust zich te vleien,
 de pijnlijke schouders
 van druk te bevrijen,
 te staken den tocht

naar het land der belofte,
toch vruchtloos gezocht!

KOOR DER DEMONEN.

Rust wat! rust wat!
Gij dwepers, gij dwazen,
vol wee is de wereld,
ellendig en nietig;
met kunstige middlen
heeft eindlooze dwaasheid
de wereld geschapen
tot doelloos bestaan.
Uit niet kwam zij voort
slechts zich zelve tot kwelling,
en dwaas is de mensch,
die in ijdel en waan,
o vermetel bestaan!
zich voorneemt te streven
naar 't doel van het leven!

KOOR DER PELGRIMS.

Waartoe dan ons, moeden,
langer te martlen!
In grootsche begoochling
streefden wij voorwaarts,
wij kindren van 't stof.
't Geluk, waar ons leven,
ons harte naar zucht,
het martelt, het sart ons
in eeuwige vlucht.

KOOR DER DEMONEN.

Slaapt maar wat, slaapt —

KOOR DER PELGRIMS.

Vol wee is de wereld,
 vol lijden het leven.
 Wij kunnen 't niet keeren,
 wij zelf' zijn ellendig,
 armzalige schepslen —

KOOR DER DEMONEN.

Rust maar — rust maar. —

KOOR DER PELGRIMS.

De dag is dwaasheid,
 de nacht velt zijn vonnis —
 wij willen verdooven
 des levens betoovring,
 des strevens begoochling
 in eigen gemoed;
 wij willen ontwijken
 den machtigen waan
 van het doelloos bestaan.
 Wij willen ontvluchten
 de kweeling, de zuchten
 in den roes van 't vergeten,
 in 't gretig genieten
 van 't oogenblik!

KOOR DER DEMONEN.

Sluimert, sluimert, sluimert maar in!

(Kort tusschenspel van de muziek om het volkomen insluimeren uit te drukken; evenwel, gelijk al het vorige, minder in zachte, vredige, als wel in zwaarmoedige, verdriete accenten — Schopenhauersche gemoedstemming op muziek gezet.)

KOOR DER DEMONEN.

(lonend).

Ha ziet, ha ziet toch,
 zij zwijgen, zij sluimren,
 zij strekken de leden.
 Daar ligt op één oor,
 haha, haha,
 't geestdriftige koor,
 dat worstelde omhoog
 naar den glinstrenden tempelboog,
 naar de heerlijke hemelpoort
 naar volmaaktheids bekorend oord —
 haha, haha!

VORST.

Uw slaapdrank is machtig,
 gij donkere demon —
 Nu echter, mijn dienaar,
 gesierd met den pauwestaart
 en met den spiegel —
 den pauwstaart der pronkzucht,
 den spiegel der zelfzucht —
 prikkel gij d' eigendunk,
 wek gij de zelfzucht!

DEMON DER HOOVAARDIJ.

O zie,
 de zelfzucht bezet
 een kostlijken zetel
 aan 't gastmaal des levens,
 prat op een stamboom

op rang en recht,
op zwellenden buidel —

VORST.

Verdween al geheel
uit het menschengeslacht
de bij ons verwenschte,
zich offrende liefde,
de loutrende, wereld-
verlossende liefde?

DEMON DER HOOVAARDIJ.

Haast is zij verdwenen —
haast zijn ook genezen
de laatsten der dwepers. —

VORST.

Daar dwaalt een paar,
een aardig paar
op bloemrijke weide
hand aan hand —

KOOR DER DEMONEN.

Daar wint gij 't niet —
die minnen nog
en loven de liefde
in lieflijken zang —
Hoort gij? dat klinkt
als nachtegaal —
verwenschte keelen,
verwenschte zielen,
verwenschte drang!

een straal uit het lichtrijk,
 een haatlijke straal —
 hoort maar, hoort!

DE JONGELING.

't Was alles rondom mij
 zoo ledig en stil,
 geen ernst had mijn streven,
 geen doel had mijn wil.

HET MEISJE.

Ook mij was 't alleen zijn
 een pijnlijke druk:
 geen eenzame vindt ooit
 den weg tot geluk.

HIJ.

De slaaf van zelfzuchtigen
 trots moest ik heeten —

ZIJ.

Gezegend de liefde
 zij slaakte den keten —

HIJ.

Van zelfzucht verlost
 wenkt mij 't lieflijkst verschiet —

ZIJ.

De hemel gaat open,
 zink, aarde, in het niet!

HIJ.

Wat lust, mij te geven!

ZIJ.

Mij zelve verloor ik —

HIJ.

Om mij weêr te vinden —

ZIJ.

U, dierbre! verloor ik —

HIJ.

Mij zelf sterf ik af —

ZIJ.

Maar mij wint gij nu --

HIJ.

Zalig door liefde —

ZIJ.

Zalig door u!

TE ZAMEN.

Van zelfzucht verlost
 wordt het leven eerst leven,
 opent de baan zich
 tot edeler streven.
 Het *ik* is gestorven,
 hoe rustig, hoe vrij!
 leve het zoete,
 het zalige *gij*!

DEMON DER HOOVAARDIJ.

Word dronken, mijn paartje!
 word dronken van liefde
 bij 't lieflijk gekeuvel!
 Aan 's jongelings boezem
 legt bevend de jonkvrouw
 het goudblonde hoofd
 en sluit hare wimpers.
 De jong'ling buigt over
 het sluimerende bruidje
 bewondrend zich heen.
 Welaan dan, genooten!
 u wil ik nu toonen,
 hoe weinig het waard is,
 dat tortelgekir!
 Gij moogt hem bewondren,
 den magischen spiegel —

KOOR DER DEMONEN.

Daar lokt hij den jongling
 en houdt hem den wonder-
 helschittrenden spiegel
 voor de oogen geschoven.
 Wie ziet in den spiegel,
 dien hoogmoed hem voorhoudt,
 hij wordt als Narcissus
 verliefd op zich zelf;
 voortaan als verblind
 door het blinkende beeld
 in den toovrenden spiegel

door zelfmin verbijsterd,
jaagt hij zijn eigen
beeld achterna —

DEMON DER HOOVAARDIJ.

Tot slaaf zich te maken,
zich zelf te vergooien
in de armen der minne
wat dom doen is dat!
Wees moedig, wees man!
In de armen der bruid
ligt uw levensdoel niet!
Sta op, zoek 't geluk
in het wenkend verschiet!
wees man, wees fier!

DEMONENKOOR.

Ziet toch, o ziet,
hij staart in den spiegel,
zijn oogen gaan open
al wijder en wijder,
den blik als geboeid aan
het schitterend lichtbeeld,
onttrekt hij zich langzaam
en volgt als gevangne,
bewustloos, zijn gids.

DE JONGELING.

De droom is geweken,
de vreugde voorbij --
't bedrog was wel lieflijk,

maar nu ben ik vrij.
 Vaarwel dan, gij lieve!
 de geesten, zij dringen
 met machtigen drang mij
 tot grootere dingen —

HET MEISJE.

O blijf, mijn geliefde,
 wat hebt gij te duchten?

HIJ.

Den keten der liefde
 wil 'k voortaan ontvluchten!

ZIJ.

O, blijf toch, ik min u —

HIJ.

Mijn hart dorst naar meer!

ZIJ.

O blijf, mijn geliefde,
 ach, keer tot mij weêr!

HIJ.

Vaarwel!

ZIJ.

O blijf bij mij!
 O blijf toch!

HIJ.

Vaarwel!

ZIJ.

Ach, geliefde —

HIJ.

Vaarwel dan!

ZIJ.

'k Besterf het —

HIJ.

Vaarwel!

ZIJ.

Hoe zal ik verdragen,
 dat hij van mij week?
 Breek, hart, dat aan 't zijne
 geklopt heeft, breek!
 Was zoeter de vreugde?
 Is bitter de smart?...
 Een bloem die vertrapt werd,
 zoo sterft het gebroken,
 verbrijzelde hart!

DEMONENKOOR.

(Zacht met triomfeerenden hoon.)

Een bloem die vertrapt werd,
 zoo sterft het gebroken,
 verbrijzelde hart!

(De melodie van een wiegeliedje wordt gehoord.)

DEMON DER HOOVAARDIJ.

Daar ginds zit een' moeder,
 een' blozende moeder,
 bij 't kranke kind.
 Zij neuriet een liedje,
 een wiegeliedje,
 voor 't doodzieke kind:
 »Suja, suja, sluimer zacht,
 moeder houdt wacht —"
 Gij moede, afgetobde,
 wat offert gij rust
 en leven en lust!
 Nog jong zijt ge en schoon!
 Of zie in den spiegel,
 blond zijn uw lokken,
 blozend uw wang.
 Kom, ga ter feestzaal,
 kom, ga ten dans!
 Zie in den spiegel,
 nog jong zijt ge en bloeiend,
 ga naar het feest,
 waar vurige blikken
 bewondrend u volgen!
 Daar zult gij stralen
 in lichtenden luister,
 hier wordt gij leelijk
 van al het waken,
 van al het weenen
 bij 't kranke kind.

Kleed u en wind
door de lokken een krans!

DEMONENKOOR.

O, ga ter feestzaal
o, ga ten dans!

DEMON DER HOOVAARDIJ.

Zij staart in den spiegel,
den stralenden spiegel.
Verstomd is het stille
wiegegezag.
Zij lonkt in den spiegel,
zij glimlacht, zij siert zich,
ze omslingert de slapen
met geurigen krans!

DEMONENKOOR.

Haha, haha,
zij ziet in den spiegel —
Suja, suja,
sluimer zacht,
lief kind, sterf maar rustig,
de dood houdt de wacht!

DEMON DER HOOVAARDIJ.

Gij ziet wel, ik lach wat
met banden der liefde....

KOOR DER DEMONEN.

Wie is
die gevierde daar ginds,

die te midden der scharen
 van 't jubelend volk
 zijn strijdhengst dwingt
 met gouden toom?
 Daar treedt hij voort
 en met hem luid gejuich.

DEMON DER HOOVAARDIJ.

Begeerd, vereerd,
 als winnaar keert
 hij weêr, de kloeke held.
 Het volk is bereid zich te bukken
 en kromt zich met knecht'lijk verrukken
 ten voetbank voor zijn troon.
 Hij echter slingert immer nog
 ver van zich weg
 de zelfzucht af
 als een vergiftige adder.
 Eenvoud en recht moet er staan in zijn vaan —

KOOR DER DEMONEN.

Grijp den gek, grijp hem aan!

DEMON DER HOOVAARDIJ.

De lieving van goden en menschen,
 een reus zoo kloek,
 schier aanbeden
 door 't volk, dat hij strijdend bevrijdde —
 maar hij, hij heeft gezworen
 te blijven dezelfde als te voren
 niets voor zich zelve te winnen —

KOOR DER DEMONEN.

Grijp hem, breng hem bij zinnen!

DEMON DER HOOVAARDIJ.

Gij dweper, gij droomer,
is 't billijk, is 't goed
dat de held voor het volk
alles offeren moet?
Het talloos gebroedersel
van wormen weegt tegen
één aadlaar niet op.
O, grijp naar de kroon,
de gouden kroon!
Word eindelijk u zelf toch,
en waag eens te willen!
Zich zelf te verheffen,
zich zelf te doen gelden,
zich zelven te willen,
dat enkel is wijsheid.
't Wekke strijd, het wekk' onheil,
dat vreeze de zwakke,
doch nimmer de sterke,
de hooge, de kloeke —
Wat gij kunt, dat ook gun u,
geoorloofd is al
wat gij wezenlijk aandurft!
Slechts wat gij kleinmoedig,
beschroomd en ten halve
gedaan hebt, dat enkel
benauwt en beknelt u,

dat wordt u tot kwelling,
tot hartzeer en spijt.
De lafaard alleen
kent het kwade geweten,
de lafaard alleen
voelt verwijt!

KOOR DER DEMONEN.

O, grijp naar de kroon,
de gouden kroon!

DE HELD.

Blinkende kroon,
verleidelijk zweeft gij mij
boven het hoofd.
Zijt gij niet lang reeds
door 't lot mij beloofd?
Mag ik u grijpen?

DEMONENKOOR.

Wie wil 't u verhindren?
Wat gij wilt, dat vermoogt gij,
wat gij kunt, is uw recht!

DE HELD.

Blinkende kroon,
telkenmaal komt gij
nader en nader,
zweeft gij al dichter
mij boven het hoofd!

DEMON DER HOOVAARDIJ.

Nu toon 'k den verblinde in
den magischen spiegel
het vorstlijk gekroonde,
het vonklende hoofd.

DE HELD.

Gij gekroonde,
wie zijt ge?
Ik zelf, ja, ik ben het!
De gouden kroon
tooit mij het hoofd!

HET VOLK.

Heil u, heil,
hoogheerlijke held!

DE HELD.

Ja, ik zal heerschen
op schittrenden zetel!
Wie durft er vermetel
de kroon mij benijden?
Hem bliksemt mijn zwaard,
mijn scherpsnijdend zwaard!

HET VOLK.

Heil u, heil,
verheven vorst!

ENKELE STEMMEN UIT HET VOLK.

Hoort toch, o hoort dit
aanmatigend razen!

Staan we op om te saam
hem den weg te versperren,
den weg tot den troon —

DE HELD.

Welk dreigend gemompel?
Wie is 't die mij
dus dreigend weêrstaat?
Trawanten op!
Vangt de vermeetlen,
knelt hen in ketens,
werpt in den kerker
die mij trotseeren!

DE OPROERLINGEN.

Broeders, staat op!
Ontrukken wij hem
de kroon die hij roofde —

DE HELD.

Mijn bliksems zal ik
u slingren naar 't hoofd!
Op, gij mijn legermacht,
dappere mannen,
verplettert, verplettert ze mij!

KOOR DER KRIJGSLIEDEN.

Sterft, gij dwazen!
Stort neêr, stort neêr
door 't bliksemend staal!
Verbleekt, verbleekt
door 't doodelijk lood!

DE OPROERLINGEN.

Wee ons, wee —

DE KRIJGSLIEDEN.

Terug, terug,
sterft, gij dwazen!

DE OPROERLINGEN.

Wee ons, wee!

DE HELD.

Kromt uwen nek
voor den gekroonde!

HET VOLK.

Heil u, heil
onzen helper en heer!

DE HELD.

Breng ze ter dood,
ter dood de gevangenen!

OPROERLINGEN.

Wee ons, wee!

HELD.

Kromt uwen nek
voor den gekroonde!

VOLK.

Heil u, heil
o heerscher, o heer!

DE HELD.

Nijldige buren, ook gij
zult onder mijn juk
krommen den rug!
Zoo wijd zich het aardrijk strekt,
zoo hoog zich de hemel welft,
moet machtig mijn schepter reiken.
Wie durft zich met mij vergelijken?
Wie staat er nog boven mij?
In mijne vuist alleen
berusten ook de eeuwige machten —
koperen hemel, ik tart ook u!

DEMONENKOOR.

Haha, haha,
nu is hij zelf God,
nu is hij tyran.
Geef hem een Rome,
hij steekt het in brand!
Waar hij staat daar steent
de moederaarde
en bloed en tranen wellen
uit al haar aad'ren op —
Zijn laafnis is de lucht
van hoopen lijken,

zijn slaaplied is het wee en ach des volks —
 De ijzeren tred zijner heirmacht
 schrijdt zingend over het aardrijk voort
 als storm en onweêr,
 voor hem uit dwarrelt stof
 en achter hem rookwalm en assche —

(Kort intermezzo van het orchest.)

Woed nog een wijl maar,
 gij waanwijze gek,
 en geniet van uw macht,
 dan nemen we u op
 in het heir van den nacht!

DE VORST DER DUISTERNIS.

Ik ben tevreden,
 demon des hoogmoeds!
 Heb dank, heb dank!

DEMON DER HEBZUCHT.

Met demonisch gezwollene zucht om te *zijn*
 gaat hand aan hand
 demonisch haken naar *hebben* —

Gaat nu met mij meê,
 hellegenooten,
 naar 't stadsgewemel,
 in 't marktgejoel!
 Daar wil 'k u wat wijzen
 zoo mooi als gij 't nooit zaagt —
 ge zult er om lachen
 en eere mij geven.

DEMONENKOOR.

Welaan! welaan!

DEMON DER HEBZUCHT.

Ziet toe nu! —

Onder de drommen der sterflijken werp ik
Snel en met krachtige hand mijnen bal.

De gouden bal rolt
en de menigte holt
razend en dol den bal achterna,
door dik en door dun,
den lokkenden, blinkenden,
rollenden, springenden
bal achterna.

Straks waren allen nog druk aan den arbeid
met werken van vlijt,
met werken van kunst;
sedert ik echter mijn lokbal laat rollen
midden door 't drukste der menigte, aldra
stormen zij los, als van ongeduld dollen,
hem achterna.

Als aapjes, die sierlijk en welgemanierd
kunstjes vertoonen, zoodra als een schalk
noten hun voorwerpt, op eenmaal vergeten
al wat zij weten
en met hun allen

in malle verwarring op 't lekkers vallen —
juist zoo doet het edele menschengeslacht,
als ik hen met glinsterend goud heb bedacht.

KOOR DER DEMONEN.

Rol dan, gij gouden,
 gij glinsterende bal,
 rol, gij verlokken de bal van Fortuna,
 rol immer door,
 tot aller begeeren
 zich werpt op uw spoor!

VOLK.

Ziet gij dien gouden,
 dien blinkenden bal?
 Dat is de gulden bal der fortuin.
 Daar rolt hij vooruit —
 wij willen hem grijpen
 als heerlijken buit!

DEMONENKOOR.

Ha, hoe zij jagen
 hoe zij zich wringen,
 stooten en dringen
 struiklen en vallen —
 de een breekt zijn beenen
 een ander zijn hals —

VOLK.

Dat is de gouden bal der fortuin —
 Maakt dan toch ruimte —
 Elk wil hem grijpen —
 hel en duivel!
 jaagt niet zoo jachtig —
 terug, terug!

KOOR DER DEMONEN.

Ziet, hoe zij vechten
 hoe ze elkaâr kloppen,
 stompen en schoppen —
 daar vloeit al bloed —
 ieder wil grijpen,
 ieder het eerste,
 den glanzenden bal —
 wie hem te na komt
 struikelt en valt,
 en wie hem pakt
 scheldt men een schoft,
 met stooten en stompen
 moet hij het boeten
 tot weder de bal
 aan zijn handen ontglipt,
 en verder rolt
 en verder hipt
 en achter hem aan
 de menigte holt.

VOLK.

(In wilden strijd.)

Hel en duivel!
 Maakt toch ruimte —
 Jaagt niet zoo jachtig —
 Mijn, mijn, mijn is de bal —

DEMONENKOOR.

Kostelijk kegelspel!
 Hoort toch gij helden,
 rond, rond, rond is de bal,

opgepast,
wie hem kan grijpen, houde hem vast!

HEBZUCHT.

Hoort toch, mijn vrienden,
't geen ik u meêdeel:
haakt gij naar rijkdom?
óf ge gelijk hebt!
't Is waarlijk geen wonder,
dat ge eindelijk moe wordt
de moeite te dragen,
te zwoegen, te slaven
voor karige winst.
Zoolang als de zon reeds
haar licht werpt op aarde,
zoolang heeft de menschheid,
door goud dorst gedreven,
gezonnen op wegen
om zonder vermoënis
en spoedig te winnen.
Eerst zou de smeltkroes
't geheim openbaren
hoe de aarde haar goud maakt.
Ook zochten zij schatten
met schoppen en spaden —
o wee! o wee hun,
zij vonden slechts kolen!
Wijzer geworden,
leerden de lieden
de Magiers vloeken,
om liever aan groene

tafels met bonte
 kaarten in handen
 hun kansen te zoeken.
 Wat nieuws en wat beters
 brengen de tijden.
 Hoort, deze nieuwe,
 betere wegen
 om zonder vermoënis
 en. spoedig te winnen
 wil ik u wijzen!

VOLK.

Hoort, nieuwe wegen
 wil hij ons wijzen!

HEBZUCHT.

Een toovenaar ben ik,
 ik wil u toonen
 een kostelijk kleinood,
 de beurs van den duivel —

VOLK.

De beurs van den duivel,
 wat mag dat wezen?

HEBZUCHT.

Een tooverzak is zij,
 de beurs van den duivel —
 ziehier haar geheim:
 een kleinigheid slechts
 van geld of van goed

werpt gij naar binnen,
 dra krijgt gij 't weer
 met verbazende winst.
 Werpt eenen penning
 hier in de beurs maar,
 eer gij het weet,
 danst een dukaat er
 voor u uit te voorschijn —
 een gouden dukaat —

VOLK.

Mocht dat eens waar zijn!

HEBZUCHT.

Neemt er de proef van!

STEMMEN UIT HET VOLK.

'k Waag er een duit aan —

HEBZUCHT.

Gooi maar naar binnen —
 trek als dukaat
 hem er weêr uit!

VOLK.

Heisa goud
 zuiver goud!

HEBZUCHT.

Breng den dukaat nu
 terug in de beurs —

trek er nu duizend
wederom uit!

VOLK.

Heisa, heisa
glinsterend goud!

HEBZUCHT.

Werp nu de duizend
weder er in —
trek honderdduizend
er weder uit!

VOLK.

Wonder, o wonder!

HEBZUCHT.

Werp honderdduizend
nog eenmaal er in —
Zie nu den zegen
in ronde som eerst,
gelukkige, ontvang nu
een *millioen*!

VOLK.

Wonder, o, wonder
zij leve, zij leve,
de beurs van den duivel!

HEBZUCHT.

Kijkt eens, daar gaat hij

en draagt in zijn zak
 zijn millioen met zich meê,
 bouwt zich paleizen,
 kiest tot zijn liefjes,
 de lieflijkste deerns
 en geniet van zijn leven.
 Doet maar als hij,
 rijk wordt ook gij.

VOLK.

Gauw dan, wat gauwer!
 Hier zijn mijn duiten,
 hier is mijn gulden,
 ik ook maak er goud van!

DEMONENKOOR.

Kijkt hoe zij ijlen,
 jachten en jagen,
 allen hun spaarduiten
 aan komen dragen,
 wedden en wagen.

VOLK.

Zij leve, zij leve,
 de beurs van den duivel!
 Ten boorde is mijn buil al
 gevuld met haar goud!
 De mijne ook! de mijne ook!
 Zij leve, zij leve,
 de beurs van den duivel!
 Wee mij, wat is dat?

Daar zijn mijn dukaten
 veranderd in asch —
 o wee mij, o wee,
 in plaats van te meerdren
 wordt minder het mijne —
 vervloekte beurs,
 beurs van den duivel,
 kiezel en kolen
 trek ik er uit!

KOOR DER DEMONEN.

Rond, rond, rond is de bal,
 de rollende bal der fortuin,
 en hij ontglipt u,
 eer gij het gist!

DE MILLIONAIR.

Ik keer nog eenmaal
 terug met de gave
 door 't lot mij bedeed.
 Geheel mijn geluk
 vertrouw ik u toe,
 u, beurs van den duivel,
 geef honderdvoudig
 't mij dadelijk terug!

KOOR DER DEMONEN.

(zacht)

Rond, rond, rond is de bal....

MILLIONAIR.

Wee mij, o, wee mij,

stof slechts en assche,
kolen en kiezel —
Wee mij wee!

KOOR DER DEMONEN.

Haha, haha!
Vermaaklijk abuis!
Kom maar bij ons,
bij ons hoort ge t'huis!

HEBZUCHT.

Als reizende jood,
als eerzame kramer,
zet ik mij neder
op 't midden der marktplaats,
een geldbuil aan één kant,
aan d'andren een zak,
een vervaarlijken zak.
Ik schud uit mijn buidel
blanke dukaten
en berg in mijn zak,
wat ik schacheren kan.
Geef nu maar acht,
mijn hellegenooten,
ik koop voor mijn geld,
ik berg in mijn zak
stuk voor stuk
het gansche heelal —
hemel en aarde,
stuk voor stuk,
in een oogenblik.

Ik schud met mijn beurs — kling, kling, kling. —
 Gij menschjes, goud is een prettig ding.
 Komt maar gauw,
 man en vrouw!
 Ik koop met glinsterende, gouden dukaten
 al wat maar ieder mij 't liefste wil laten.
 Allerlei rommel, schoenen en sokken,
 halsnoeren, ringen, japonnen en rokken,
 alle moogelijke en ook alle onmoogelijke zaken
 kunt gij bij mij te gelde maken —
 komt toch, o komt,
 het goud ligt op hoopen:
 wat ieder kwijt wil zijn
 kan hij verkoopen!

Gij stevige deerne,
 wat staat gij te loeren
 met gretigen blik
 naar het blanke, het blinkende
 goud in den buidel?
 Ei wichtje, rijk zijt ge,
 het snoeprigst gezichtje,
 uw hart kunt gij afstaan
 en uw weeldrige leden —
 ei wichtje, gij hebt immers
 schoonheid en onschuld —
 ik schud met mijn buidel —

KOOR DER DEMONEN.

Klink, kling, kling,
 Goud is het prettigste ding!

HET MEISJE.

Och dat wat ik heb,
 wil ik gaarne aan u laten,
 had ik maar een handvol
 van blanke dukaten!

HEBZUCHT.

Kom aan maar, kom aan maar,
 allo, in den zak daar
 met schoonheid en onschuld!

Gij, vroolijke jongen
 met blozende wangen
 en doodeerlijke oogen,
 wat gluurt gij zoo schuw
 van ter zij naar de schijven
 van edel metaal?
 Een overvloed hebt gij,
 wakkere jonkman,
 in rust des gewetens,
 in zielenvrede!

DE JONGEN.

Ik geef van dat alles
 met vreugde u wat mede —
 geef gij maar dukaten!

HEBZUCHT.

Kom aan maar, kom aan maar,
 allo, in den zak daar
 het goede geweten,

de vrede der ziele! —
 Gij trotsche, gij koene,
 met bliksemende oogen,
 wat noemt gij uw erfgoed?

DE GEVRAAGDE.

De vrijheid, de vrijheid,
 het grootste aller goederen —

HEBZUCHT.

De vrijheid, geef mij haar,
 kom aan, in den zak maar! —
 Gij dweeper, gij droomer,
 met peinzende blikken,
 wat acht gij het hoogste?

DE GEVRAAGDE.

Beginsel, beginsel,
 mijn rijkdom, mijn alles
 is trouw aan beginsel —

EEN ANDER.

En ik beschouw de eer
 als het kostelijkst kleinood —

HEBZUCHT.

Wat eer en beginsel?
 gooit ze ook in den zak maar,
 neemt blanke dukaten!

EEN DERDE.

Ik heb een lief vrouwtje —

HEBZUCHT.

Verkoop het, verkoop het —

VROUWELIJKE STEM.

Ik heb een' beminde —

HEBZUCHT.

Verkoop hem, verkoop hem,
 zie af maar van liefde,
 en kies u tot echtvriend
 den ouwen, den grauwen,
 den millionair! —
 Hoor beedlaar, wat hebt gij?
 wat is uw bezitting?

BEDELAAR.

Niets meer dan mijn schaduw —

HEBZUCHT.

Wat schaft u een schaduw,
 een ijdele schaduw?
 Geef op in den zak maar —

BEDELAAR.

Hoera, voor die schaduw
 het schitterend goud?

KOOR DER MENSCHEN.

Wij geven de vrijheid,
 wij geven onze eere,

wij geven beginsel,
 wij geven de liefde,
 wij geven het leven,
 wij geven den hemel,
 wij geven heel de aarde,
 wij geven de schaduw,
 het lichaam, de ziele,
 wij geven u alles,
 geef ons maar goud!

KOOR DER DEMONEN.

Kling, kling, kling — de markt is druk,
 daar gaat wat om!
 't rollende goud
 wint het alom.

HEBZUCHT.

De markt is ten ende.
 Ik heb er mij werkelijk
 in 't zweet bij gewerkt.
 Nu echter, vrienden,
 mijn hellegenooten,
 helpt mij den zak,
 den vervaarlijken, tillen.
 Voor de poort van den hemel
 wil 'k gaan met den zak
 tot den Heer van den hemel,
 en ik zal tot Hem zeggen:
 in dien zak kom ik thans
 uwe wereld u brengen.
 Gij hebt haar geschapen,

de menschen zij hebben haar,
stukje voor stukje
en zich zelven er bij
aan den duivel verkocht!

KOOR DER DEMONEN.

Mooi gedaan, mooi gedaan,
wakkre gezel!

NIJD.

Poch nu zoo hard niet,
broeder, want zie
wat uw ijver begon
moet de mijne voleinden!

VORST DER DUISTERNIS.

Gij met uw krampachtig
siddrende handen,
magere wangen,
trillende lippen,
loerende blikken,
vaalbleeke makker,
geest van den nijd,
nu is 't uw tijd!

NIJD.

Zij ruilden, de menschen,
hun kostelijkst heilgoed
voor schitterend lokaas;
zij hebben voor goud
zich zelven gegeven,

en zijn met hun schijnschoon
 nu kinderlijk blijde
 en koestren zich vredig
 een ieder in 't zijne.
 Hoe kunnen wij hun
 die tevredenheid gunnen?
 Een oogenblik slechts,
 en zij is hun ontnomen...
 Gij daar,
 die uw goudstukken telt
 met stil vergenoegen,
 zie toch eens hier
 naar den schat van uw buurman —

DE WOEKERAAR.

O hoon der helle —
 die heeft nog meer —
 nog meer, nog meer —
 ontzetting bevangt mij,
 't hart bonst me in den boezem —

KOOR DER DEMONEN.

Haha, oude vrek,
 verkool in de vlam
 van uw vratigen wrok!

NIJD.

Daar tobt op den akker
 stilmokkend de landman,
 daar sleept door de straten
 in 't zweet van zijn aanschijn

de sjouwer zijn last —
 Gij sukkels, gij stumpers,
 bemerk gij dan nimmer,
 waar gij maar moet sloven,
 dat duizenden ledig
 zich domplen in weelde?

VOLK.

Wij moeten maar martlen,
 terwijl zij zich mesten?
 Met ons moet het ook eens
 dien anderen weg op
 van zonder vermoedinis
 en spoediger winnen!

KOOR DER RIJKEN.

Gelukkig de werkman,
 gezegend is de arme,
 die vrij is van vreeze,
 van nachtelijke zorg om
 zijn goed te behouden,
 zijn midd'len te meerdren!
 Wat recht heeft die ruwe
 op dit reinste geluk?

VOLK.

Den nukkigen rijken,
 hun zullen we ontrukken,
 wat ons om te leven
 zoo goed past als hun.
 En moeten wij 't moordend

en roovend verkrijgen,
 wij doen niets ten halve,
 wij eischen gelijkheid
 met grooten en rijken,
 wij willen meê dansen
 om 't gouden kalf!

KOOR DER DEMONEN.

Heisa, hoe lustig!
 Zij dansen om 't hardste,
 de grooten, de kleinen,
 om één gouden afgod!

DEMON DER GULZIGHEID.

Menschen nog zijn het
 die gij gezien hebt;
 doch geeft nu acht!
 dan ziet gij dra
 door mijne macht
 al 't eedle wijken,
 den mensch zich wentlend
 in het slijk,
 het zwijn gelijk!

KOOR DER DEMONEN.

Demon der gulzigheid,
 leid ons, wij volgen!

GULZIGHEID.

Een vroolijke schaar
 van vrienden en magen

nadert in booten
 stroomafwaarts hierheen;
 zij stappen aan wal
 op het schoonbegroeide eiland,
 zij leeg'ren zich lachend,
 zij vieren er feest
 naar 's harten drang —
 hoort hun gezang!

KOOR DER FEESTGENOOTEN.

Gouden zonlicht,
 lentedag!
 Bloemrijke oever,
 heldre vliet
 en in 't loover
 's merels lied!

Het leven is schoon —
 laat ons het prijzen —
 laat ons een lofzang
 op vroolijke wijzen
 in heldere toonen
 ter eer van den schoonen,
 den zonnigen dag
 zingen, als levenslust
 lofzingen mag!

GULZIGHEID.

Demonengenooten,
 geeft nu eens acht!
 Luistert, 'k begeef mij

onder 't gezelschap! —
 Gij vrienden der vreugde!
 De heldre dag,
 de merelslag,
 de zuivre lucht,
 het blij gezang
 naar 's harten drang,
 en wat de oogen genieten
 in de schoone landouw,
 dat's al een genoeg
 nog schraal maar en flauw —

FEESTGENOOTEN.

Wat moet die dikbuik?
 die smult naar graag —

GULZIGHEID.

Zijn rechten, mijnheeren,
 heeft ook de maag!
 Hier is mijn woning
 en vriendlijke bloemhof —

FEESTGENOOTEN.

Wat voor vertooning
 mag ons hier wachten?

GULZIGHEID.

Kom maar naar binnen,
 mijn tuin en mijn zalen
 zijn ruim en zijn gastvrij;
 ik wil u onthalen.

FEESTGENOOTEN.

Hij leve de dikbuik!
 Wij smullen ook graag!
 Welzeker, zijn rechten
 heeft ook de maag!

GULZIGHEID.

Vlug nu, mijn jongens,
 stookt gij het vuur op!
 De schort om de lenden!
 Draait mij het braadspit
 met vaardige handen!
 Het pruttelt, het dampst al,
 het stooft in de schotels,
 dekt nu de tafels;
 ik ondertusschen,
 ik brouw, ik maak —

KOOR DER DEMONEN.

Wat brouwt gij, wat maakt gij,
 wakk're gezelschap?

GULZIGHEID.

Ik brouw den drank
 voor deze braven —
 elk naar zijn smaak!
 Ik moet bezorgen
 pittigen wijn,
 zwaar en krachtig —

KOOR DER DEMONEN.

voor mannen-kelen!

GULZIGHEID.

prikkelend schuimsap —

KOOR DER DEMONEN.

voor vrouwenlippen!

GULZIGHEID.

brouwsel van gest —

KOOR DER DEMONEN.

voor paalburger buiken!

GULZIGHEID.

en brandewijn —

KOOR DER DEMONEN.

voor de maag van het volk.

GULZIGHEID.

Dan meng ik er kruiden doorheen —

KOOR DER DEMONEN.

Wat dan?

GULZIGHEID.

'k Meng in den wijn
waanzinnigheid.

KOOR DER DEMONEN.

In 't schuimend vocht?

GULZIGHEID.

Lichtzinnigheid.

KOOR DER DEMONEN.

In 't gerstenbier?

GULZIGHEID.

Stompzinnigheid.

KOOR DER DEMONEN.

In 't vloeibre vuur?

GULZIGHEID.

Onzinnigheid!

KOOR DER DEMONEN.

Haha, haha,
vier elementen,
trefflijk gemengd!

GULZIGHEID.

Welkom mijn gasten,
komt nu en proeft!
De schotel, hij damp't al,
reeds fonkelt de drank
in boordvolle bekers.
Doet hun nu eer aan.

KOOR DER FEESTGENOOTEN.

Welkom, welkom
 Bacchus' gloed,
 Bacchus' vreugd
 verruim' 't gemoed!
 Bacchus verheldert
 den geest met zijn glans,
 als 't hoofd zich den wingerd
 omstrengelt ten krans!

GULZIGHEID.

Vult uwen mond,
 vult uwe maag!
 Prikkelt 't verhemelt',
 prikkelt de keel!
 Nat en droog,
 geniet het, geniet het!
 Eten en drinken,
 eerst dat is genot!

KOOR DER FEESTGENOOTEN.

Dampende schotels,
 bolronde bekers —
 Heisa, het braadt nog,
 pruttelt en geurt!

KOOR DER DEMONEN. (*zacht*).

Uit dampende schotels,
 uit bolronde bekers,

stijg nu, gij zware,
 stijg nu, gij zwoele,
 zinnen bevangende,
 zielen beheerschende,
 geesten verdoovende
 walm, stijg omhoog!

GULZIGHEID.

De schotel wenkt,
 de beker blinkt —
 eet dan en drinkt,
 tot ge onder de tafel zinkt!

KOOR DER FEESTGENOOTEN.

O buik, gij edel lichaamsdeel,
 hoe prettig u te plegen!
 't Past u te dienen keer op keer,
 te dienen allerwegen.
 Elk ander deel van 's menschen lijf
 heeft toch een slavenlot,
 de buik slechts dient tot tijdverdrijf,
 de buik dient tot genot!

KOOR DER DEMONEN.

Dwazen die uw lof en lied
 wijdt aan de eer van 't schoone,
 zij de buik voortaan uw God,
 wijdt aan hem uw tonen!

KOOR DER FEESTGENOOTEN.

't Hoofd heeft een zwaar, een moeilijk lot,
 gij buik, gij buik! wees onze God —

gij schenkt ons vreugde, rijk en veel,
schenkt vreugde ons allerwegen;
wij willen u, o edel deel,
met meerder zorg nog plegen!

DEMON DER GULZIGHEID.

Komaan, 't begint er waarlijk hier
al aardig op te lijken,
en wat een laag en walglijk dier
de mensch is — 't zal nu blijken!

KOOR DER FEESTGENOOTEN.

De schotels wenken,
de bekers blinken —
eten en drinken,
tot we onder de tafel zinken!

KOOR DER DEMONEN.

(Zacht spottend).

Haha, haha,
Bacchus' gloed,
Bacchus vreugd
verruim' 't gemoed!
Bacchus verheldert
den geest door zijn glans,
als 't hoofd zich den wingerd
omstrengelt ten krans!

KOOR DER FEESTGENOOTEN.

(in woeste dronkenschap.)

Heer waard, heer waard, goed is uw wijn,
alleen uw maat is wel wat klein.

Hier jongen! — niet zoo kruipen! —
 help mij mijn groote laars eens uit,
 'k wil uit mijn laars gaan zuipen!
 Ei broederlief! wat voert gij uit
 daar achter in de struik?
 Giet uit, giet uit, giet in, giet in,
 en vul op nieuw den buik!
 Haha, pastoor! waar zijt gij heen?
 waar blijft gij, gulzig vat?
 Hahahahaha, hahahahaha,
 de paap ligt in de greppel,
 bezopen als een kat!
 Wijfje, springt niet al te hoog,
 de rokken vliegen — sasasa —
 wijfje, springt niet al te hoog,
 de rokken vliegen — hahaha —
 ze vliegen boven — hahaha —

(Het gezang lost zich hier op in het woeste tieren en schreeuwen van beestachtige dronkenschap.)

KOOR DER DEMONEN.

't Zijn beesten thans!
 De vrouw werpt dol haar kleêren af —
 De paap ligt brullend op den grond —
 Voor 't oog van al zijn kinderen
 bevuult de grijsaard 't witte hoofd
 met modder uit de goot. —
 In heesch gebulk
 sterft het menschlijk geluid —
 verdierlijkt gansch!
 Ja, erger thans:

voor 't zwelgen hier,
als van dien vraat,
die onverzaad
zijn zatte keel ontlaadt,
schrikt zelfs het dier!

VORST DER DUISTERNIS.

Bereidt hun plaats,
die zwelgende zuipers!
Bereidt hun plaats,
't zijn onze maats!

DEMON VAN DEN WELLUST.

Ik ken een bedwelming,
die wilder nog werkt,
die schriklijker schuimt.
Wie zij in haar macht heeft,
ze ontnuchteren nooit.

KOOR DER DEMONEN.

Heer van den wellust,
hoe zoekt gij de zege?

VORST DER DUISTERNIS.

Minnende paren
zie ik daar dwalen
door Liefde's woud
naar Hymen's altaren —

DEMON VAN DEN WELLUST.

Het laffe verliefd zijn
moet eens en voor immer

volkomen verdwijnen
 uit het menschlijk gemoed,
 zoo de echte, verterende
 vlamme zal branden,
 het bronstige gloeien
 der wisslende min!

Die minnenden daar,
 mijn nieuwe leer
 zal hen wel bekeeren —

Trouw verbonden, zaal'ge paren,
 die daar doolt door Liefdes woud,
 zalig zijt gij, maar verstaat toch,
 zalig zijt gij slechts door waan!
 Uw geluk is schijn, is dwaasheid,
 een bedrieglijk korte droom;
 zalig zijt gij slechts in hope,
 slechts in smachten, in verlangen;
 slaat u de ure des erlangens,
 der vervulling, der omarming,
 aanstonds wijkt de schoone waan!
 Liefde is niet dan heet verlangen
 naar het liefelijk omvangen;
 zijn de zinnen eens verzadigd,
 ook uw zielen hebben verder
 niets meer tot elkaâr te zeggen.
 Gij verlaagt uzelv' tot speelbal
 van een onbewust bedoelen —
 Laat u niet het brein verwarren
 door den wondren liefdewaan!
 Slechts in wissling ligt genieten!

Ziet, zij weiflen reeds, zij zwenken
 op den weg door 't heilig woud,
 op den weg naar Hijmen's keetnen!
 Om hun beetring te volenden
 zal ik mijne dochters zenden.
 Geeft maar acht!

Op cohorte mijner trouwen,
 steeds gewapende cohorte,
 lieflijke en bevall'ge nymphen,
 dartle kinderen der vreugd!
 Nadert en verspreidt u zwevend,
 zwermend door dit vredig woud,
 't heimmisvolle Liefdewoud.
 Schrikt de paartjes, die er kozen,
 schrikt hen op uit hunne droomen
 van een ideale liefde!
 Laat de dwepers, die zoo even
 d'eed van eeuw'ge trouwe zwoeren,
 op uw aanblik snel vergeten
 hun bedeesde, schuchtre bruidjes
 en de paartjes zich ontbinden —
 op, vermetele cohorte,
 toovrend schoonen, nadert snel!

KOOR DER BACCHANTEN.

Zusters, laat ons snel bestormen
 Liefde's rustig, vredig oord,
 waar de kuische, de eerbare paartjes
 fluistren, kozen onverstoord!
 't Zoet gekweel van 't eerzaam bruidje

heeft deez' wakkeren vermand,
 de ijzren boei van liefde en trouwe
 knelt wreedaardig hart en hand.
 Rukt de steenen los van 't altaar,
 Hijmen's heiligdom verdwijn'!
 Vrije liefde, vrij genieten
 moet het nieuwe wachtwoord zijn!

KOOR DER DEMONEN.

Vrije liefde, vrij genieten
 zij het wachtwoord van den tijd!
 Werpt u stormend op den tempel
 aan de trouw gewijd!

KOOR DER BACCHANTEN.

Wij komen, wij winnen,
 wij zweven, wij zwermen —

DE JONGELINGEN.

Wie zijn 't die daar naadren,
 die lieflijke nymphen?
 zij wiegen, zij zweven —

KOOR DER BACCHANTEN.

Vrij zij de liefde,
 Vrij zij het leven!

DE JONGELINGEN.

Gloeiende blikken,
 noodende wenken,

lokkende lachjes —
 ware 't niet zalig
 kussen van zulke
 lippen te proeven?
 Zie welk een wiegen
 der weeldrige leden!
 Verrukkende vrouwen!
 ge ontvlamt ons de zinnen!
 Laat ons haar volgen,
 de schare dier schoonen!

KOOR DER BACCHANTEN.

Vrij zij het leven,
 Vrij zij de liefde!

KOOR DER DEMONEN.

Hoe zij volgen, betooverd
 door schoonheids macht!
 Daar gaat zij heen,
 de dolle jacht!
 IJlings ontgloeien,
 ijlings omarmen,
 weder ontwijken,
 wederom grijpen,
 kussen, genieten
 met woeste kracht —
 daar stormt zij voort,
 de dolle jacht!

KOOR DER BACCHANTEN.

Wij duiken, wij dansen,
 wij lonken en lokken,

wij zwermen en zweven —
 vrij zij de liefde,
 vrij zij het leven!

KOOR DER JONGELINGEN.

Verrukkende vrouwen.
 bevall'ge gestalten,
 bloeiende lippen,
 gloeiende blikken!
 Zijn zij vergif al
 voor hart en voor ziele,
 zij drenken de zinnen!

KOOR DER BACCHANTEN.

Wij komen, wij winnen,
 wij zwermen, wij zweven —

KOOR DER JONGELINGEN.

Vervelend is 't leven,
 vervelend de liefde.
 Zijn lusten volgen,
 kozen en kussen,
 is zalige wijsheid,
 genieten den dag,
 genieten den nacht,
 zoolang het duurt,
 zoolang het mag!

KOOR DER BACCHANTEN.

Vrij zij het leven,
 vrij zij de liefde!

KOOR DER JONGELINGEN.

Verrukkende vrouwen,
 bevall'ge gestalten —
 wij volgen haar spoor,
 haar toovermacht
 in dolle jacht
 het Liefdewoud door!

VORST DER DUISTERNIS.

Demon der dartelheid,
 ik ben tevreden!
 Geen liefdebond, geen levensband,
 geen zoet vertrouwlijk minnen!
 Slechts jacht naar genot,
 slechts veile lust,
 zonder hart, zonder rust,
 gezwelgd in koortsige vleugen
 met heete, bedwelmende teugen —
 zoo hoort ja, zoo hoort het!
 Demon, blijf hieraan getrouw,
 vóór alles verwoest mij de vrouw —

DEMON VAN DEN WELLUST.

Ik heb het gedaan!
 Ontvrouwelijkt heb ik de vrouw,
 ik heb er de vrouw toe gebracht,
 te werven in stee van te wachten —
 Zie ze, de mijnen,
 de dochtren des tijds,
 die schare van schoonen,

van schittrend getooiden,
 die ginder zwermt!
 Reeds misten zij de eere,
 aleer zij tot maagden
 nog waren gerijpt —

KOOR DER DEMONEN.

Haha, hoe zij fladdren,
 de veilen, die flonk'rend
 van pronken den luister,
 de schuchterheid banden,
 de kuischheid verduistren,
 trotsch op haar schande!

DEMON VAN DEN WELLUST.

Die schoone getooiden
 met gouden kleinoodiën
 dat zijn de koelen —
 wilt ge ook den hittigen
 hartstocht zien gloeien?
 Ziet gij daar,
 waar de jacht op het dolst is,
 die vleierende, fleemende,
 met boeleerend mondje lachend,
 met boeleerende oogen lonkend —
 om schoonheids bekoring wellicht?
 om heerlijke gaven,
 die hart en ziele laven?
 O neen, o neen!
 De bouw knecht op zijn mestkar
 is haar een hartentemmer,

de ruwe soldaat
 is ook naar haar staat.
 En toonde ik zelf haar mij
 in mijne helsche kleedij,
 met 't leelijkste duivleng gezicht,
 stinkend van zwavel,
 schrikkelijk te aanschouwen,
 te ruiken een grouwel —
 ik ben een man!
 komt maar en ziet het
 en griezelt er van!

Menig wijf is, mij ter liefde,
 voor geen rook noch roet beducht,
 op haar bezem door den schoorsteen
 naar den Bloksberg heen gevlucht.

Zie, ik nader de boeleerster,
 ik verberg noch hoorn noch klauw,
 toch is ras ze ook mijn vereerster,
 kust zelfs mij de ontmenschte vrouw.

Ik heb horens, bokkepoten, —
 Zoo ik 't nochtans wagen mag —?

DE VROUW.

Denkt gij als 'k een heelen man zie,
 dat ik nog wat anders zag?

DE DEMON.

'k Ben afschuwlijk, 'k stink naar zwavel —

DE VROUW.

'k Heb wel erger nog ontmoet!

DE DEMON.

Walglijk ben ik om te aanschouwen —

DE VROUW.

Kom, wees hartlijk mij gegroet!

DE DEMON.

Heet, verzegend is mijn adem —

DE VROUW.

Kus me, uw kus smaakt even zoet!

DE DEMON.

Gij verschrikt toch zonder twijfel?

DE VROUW.

Meent gij dat ik iemand schuw?

DE DEMON.

Wijf, gij grilt niet van den duivel,
maar de duivel grilt van u!

KOOR DER DEMONEN.

Hahaha, zij hangt, zij kleeft zich
aan zijn schreden als een klit —
Smijt haar ginder op de klippen,
't schoone zieltje is ons bezit!

VORST DER DUISTERNIS.

Midden in de dartle kringen,

waar zoo ras de keuze wisselt,
 zie ik daar een jongling dwalen.
 Hoe de schoonsten hem verlokken,
 hij alleen jaagt, onder allen
 onvoldaan, hij, de eedle jongling,
 als door toovermacht gebonden,
 slechts een zelfde deerne na —

KOOR DER DEMONEN.

Hahaha, dat is de trotsche,
 die zoo hoog verheven scheen,
 als was hij voor ons gepantserd,
 onverwinnlijker dan een —

DEMON VAN DEN WELLUST.

Ik heb hem verwonnen,
 ook hem overweldigd —
 uitgelezen ellende
 bedacht ik voor hem:
 ik plantte in de ziel hem
 de kranke zucht
 naar de stoutste der deerns
 in de dartele reien,
 naar de schoonste, de wildste
 der toovrende boelen,
 harteloos als de koelen
 en toch driest als de dolsten —

KOOR DER DEMONEN.

Nu boet gij, vermeetle,
 in keetnen den hoogmoed,

dewijl gij zoo honend
ons tarttet, ons allen !

DE JONGELING.

Mij boeit de beminde,
weêr vlucht zij, o rouw !
Ach, leert gij dan nimmer
de liefde, de trouw ?

DE DEERN.

Zoo min als gij 't windjen,
het golfjen kunt vangen,
zoo min kunt ge, och arme !
aan uw harte mij prangen.

DE JONGELING.

Moest de eed, dien gij zwoert,
mij geen rechten verpanden ?

DE DEERN.

Het slangengeslacht
sluit geen blijvende banden !

DE JONGELING.

Leer eedler te voelen —

DE DEERN.

Dat's ijdele hope !

DE JONGELING.

Dan zal ik u mijden —

DE DEERN.

De weg staat u open —

DE JONGELING.

Vaarwel dan voor immer!

DE DEERN.

Adieu, 't ga u wel!

DE JONGELING.

Ach, luister nog eenmaal —

DE DEERN.

Hoe! keert ge al zoo snel?

DE JONGELING.

Gij hoont mij gevoelloos?
 o, vrees voor den Hemel,
 wiens wrake zal bliks'men!

DE DEERN.

Ik lach met uw Hemel!

DE JONGELING.

Smaadlijke kwaal!
 Eeuwig te smachten
 naar wat ik in 't diepst
 mijner ziel moet verachten!
 Reuzenkampen
 kampt mijne ziele —
 Vergeefs, vergeefs!
 Onbluschbaar zengt immer
 daarbinnen de dwaze,
 onzalige zucht!

KOOR DER DEMONEN.

Haha, hoe hij kermt
 in de knersende keet'nen!
 De liefde in het harte,
 't berouw in het hoofd,
 aan handen en voeten
 de boeien der trouw,
 der zinlooze trouw,
 waarmee hij loont
 de drieste vrouw,
 die hem sart, die hem hoont —

DE JONGELING.

Vernederd, gehoond
 door den spot der demonen,
 zoo klaag ik, zoo mok ik.
 O gij eeuwige Goden,
 gij machten des levens!
 ik smeeke u om redding,
 ik smeeke om verlossing!

KOOR DER DEMONEN.

Vergeefs, vergeefs!
 Gij trotsche, gij lichtzoon,
 boven velen verkoren,
 om te kampen geboren
 met de machten der helle —
gij zijt verloren!

Grijpt hem dan, maats!
 hier is zijn plaats!

VORST DER DUISTERNIS.

Verstikt in den poel
 van traagheid, van zelfzucht,
 van hebzucht, van wellust,
 van driften en zonden
 is 't licht in de hoofden,
 is 't licht in de harten
 van 't kranke geslacht.

DEMON DES TOORNS.

Ten toppunt van onheil
 wil ik het nu brengen.
 Een slangendos kronkelt
 en sist op mijn hoofd,
 de fakkel ontsteek ik,
 de fakkel der gramschap.

DE VORST DER DUISTERNIS.

Den kanker in 't bloed,
 het verderf in het harte,
 durft toch nog de sterveling
 pralen in 't stof.

DEMON DES TOORNS.

Zij zetten luid pochend
 het licht op den luchter
 en werpen onhandig
 hem zelf weér omver —

KOOR DER DEMONEN.

Hits op hen, hits op hen!
 Daar op de markt
 voor 't paleis van den koning,
 daar woelt het, daar wemelt,
 verdringt zich de menigt' —

DEMON DES TOORNS.

Hoor mij, o volk,
 edel volk!
 Vrijheid, gelijkheid!
 De vorsten, de grooten,
 zij moeten hergeven
 wat zij ons ontnamen,
 onze eeuwige rechten,
 de rechten des volks!
 En wraak over ieder,
 die 't volk durft weêrstaan!

HET VOLK.

Wraak, ja wraak!

DEMON DES TOORNS.

Doodt alle verdachten!
 Doodt hen, die de grooten zich achten!
 Groot en onfeilbaar
 is enkel het volk!

HET VOLK.

Hoera, leve 't volk!
 Zij moeten ons afstaan
 onze eeuwige rechten —

DE DEMON DES TOORNS.

en wraak, bloedige wraak —

HET VOLK.

wraak, ja wraak!

DE DEMON DES TOORNS.

Nu weg met het masker
 van volkstribuun,
 ik ben kanselier nu.
 Wat peinst gij, o koning!
 wat aarzelt en draalt gij?
 Trotseer ze die stumpers,
 gij hebt immers macht,
 macht tegen de muiters?
 Richt uw kanonnen
 tegen die beed'laars!
 Hoemeer gij ze geeft,
 te meer zullen ze eischen!
 Open uw oor niet,
 verhard toch uw hart!
 Laat het antwoord weêrgalmen
 uit koperen monden,
 en lach dan, ja lach,
 als zij vallen als muggen
 en stervend nog roepen om wraak!

KOOR DER DEMONEN.

Dat werkt — dat werkt —
 de koning wenkt —

't kommando klinkt,
 de kogel suist,
 de sabel blinkt
 in 's krijgsmans vuist —
 spattend bloed —
 schuimende woede —
 jammerkreten,
 't volk vertreden
 door paardenhoef —
 dan de lijkbaar,
 kerkhofzang —
 kerkhofsvrede —
 hoe lang? hoe lang?

DE DEMON DES TOORNS.

Nu weer terug naar het volk,
 naar de armen en vertrapten —
 Rampzalig volk,
 gij dient, gij derft,
 gij hunkert en hongert
 in kommer en koude,
 in endlooze ellende —
 en de rijken, zij rennen
 van feestzaal naar feestzaal,
 verzwelgen het loon van uw zweet,
 leven lustig en lachen,
 belachen 't onnoozele volk —

HET VOLK.

Wraak over de rijken!
 Rukt ze te voorschijn
 uit hun paleizen —

DE DEMON DES TOORNS.

Verplet hun, dien trotschaards,
de hersens met steenen!
Plundert hun burchten,
haalt buit uit hun huizen!

HET VOLK.

Hoera! den dood aan de rijken!

DE DEMON DES TOORNS.

Zoo gaat het goed!
Nu naar de rijken! —
Gij grooten, zij grommen,
zij vloeken u, de armen,
dat stinkend janhagel!
Weest trotsch en veracht hen!
Hun grondwet is de arbeid
en de uwe is de rijkdom.
Weest doof voor 't geweld
gelijk voor 't geklag der ellende —
en sluit geen verbond
met het vuile gepeupel!

KOOR DER DEMONEN.

Bravo, bravo,
gij hellegenoot!
Ontsteek maar de fakkel,
de fakkel der gramschap!

DE DEMON DES TOORNS.

Geeft acht, nu ontsteek ik
 de machtigste vlammen!
 Dom volkje, de grooten,
 de rijken, zij zijn toch
 de rechten nog niet
 voor de woede uwer wrake.
 Den wortel van 't kwaad
 zal 'k nu eens u wijzen.
 Ziet gij wel het drijven
 der zwarten, met gladde,
 geschorene schedels? —

HET VOLK.

Dood aan de papen!

DE DEMON DES TOORNS.

Rukt ze onverschrokken
 omlaag van hun kansels!

HET VOLK.

Weg de paap en al zijn preêken,
 weg de tempels en altaren,
 weg de duivel —

DE DEMON DES TOORNS.

weg met God —
 top, geen God meer.

HET VOLK.

en geen duivel —

DE DEMON DES TOORNS.

Ha, geen hemel —

HET VOLK.

en geen hel —

DE DEMON DES TOORNS.

Geen begooch'ling —

HET VOLK.

en geen leugen —

DEMON DES TOORNS.

Geen gepreek meer —

HET VOLK.

Geen vermaning —

DEMON.

en geweten — naar believen —

KOOR DER DEMONEN.

Wat doet gij, wat doet gij,
nijdige demon?
de zwarten met gladde,
geschorene schedels,
zij zijn onze vrienden,
zij helpen ons strijden
tegen het licht!

DEMON DES TOORNS.

Geduld maar, geduld,
 ik ruil al van masker!
 Laat toch, gij wakk'ren,
 dragers van 't heil'ge,
 laat ons toch waken,
 dat zich geen straal
 voor de menschen ontsteke!
 Het duister is wereldwet,
 verlichting is zonde!

KOOR DER DEMONEN.

Het leev' wat vijandig
 aan 't licht is als wij!
 Vrienden van 't duister,
 schaart u als bondgenoot
 trouw ons ter zijde
 op iederen stond!
 Reikt ons de hand
 tot een blijvend verbond!

KOOR DER PRIESTERS.

Dood aan het licht!
 Vervallen is elk
 aan de smarten der helle,
 die hunkert naar licht.
 Vervloekt, vervloekt
 is ieder die roekloos
 ons heilig orakel
 te loochenen zoekt!

voor tijd en voor eeuwigheid
zij hij vervloekt!

KOOR DER DEMONEN.

Voor tijd en voor eeuwigheid
zij hij vervloekt!

DEMON DES TOORNS.

Ziet toch, zoo stook ik
lustig mijn vuurtje,
hits d'een tegen d'ander
al driftiger aan!

KOOR DER DEMONEN.

Stook maar, ja stook maar,
hits aan maar, hits aan,
en ontsteek uwe fakkel!

Angstwekkend mokken
broeit onder 't volk;
als een orkaan,
als een bruischende bergstroom,
golft met ontketende.
toomlooze vaart
't wild razend oproer.

LIED DER OPROERLINGEN.

Ontrolt haar, ontrolt haar, de roode banier,
de vaan van het bloedige morgenrood,
de vaan van het leven, de vaan van den dood,
ontrolt haar tegen de grooten!

Bruische de storm, stijge de vloed,
 stroome het bloed,
 tot zij sterven de vorsten, de grooten,
 voor altijd van hun tronen gestooten!

Ontrolt haar, ontrolt haar, de roode banier,
 de vaan van het bloedige morgenrood,
 de vaan van het leven, de vaan van den dood,
 ontrolt haar tegen de rijken!
 Bruische de storm, stijge de vloed,
 dubbel verwoed,
 tot de brand over heuvels van lijken
 zich werpt in de burchten der rijken!

Ontrolt haar, ontrolt haar, de roode banier,
 de vaan van het bloedige morgenrood,
 de vaan van het leven, de vaan van den dood,
 ontrolt haar tegen de zwarten!
 Bruische de storm, stijge de vloed,
 zenge de gloed,
 tot de laatste der tempels in puin verkeert
 en de laatste der priesters tot asche verteert!

KOOR DER DEMONEN.

Verdierlijkte aangezichten,
 vreeslijke wrekers en beulen,
 als tijgers heet ademend wraak en moord,
 zegend en wurgend,
 graven ontwijdend,
 't stof van de dooden
 naar alle vier winden verspreidend —

dan 's nachts om zich laafnis te reiken
 rustend op hoopen van puin en van lijken —
 verdierlijke vrouwen,
 om reutlende stervenden
 dansend en springend,
 lijken verminkend —
 bloeddorst alom,
 piramiden gestapeld
 van menschenhoofden,
 leder gelooïd
 van menschenvel —

DEMON DES TOORNS.

Schokken ze u zelven,
 mijn hellegenooten,
 die grouwlijke gruwlen?
 Iets grooters begin ik!
 Over heel de aard
 moet de brand zich verbreiden!
 De volkren der aarde,
 de rassen der menschheid,
 zij moeten elkander
 weerkeurig verworgen
 in woedende veeten —
 niet om begins'len,
 slechts wijl een grenspaal
 den een scheidt van d' ander —
 teugelloos
 moet razen hun toorn,
 slechts wijl hun sprake
 niet eenerlei toon heeft —

KOOR DER DEMONEN.

Hoera, hoera,
 ontboei nu de rassen,
 werp volkerenmassa's
 tegen elkaâr,
 krampachtig verwoed
 in verterenden gloed!

DEMON DES TOORNS.

Verbreek dan uw dammen,
 gij volkerenvloed!
 Gij, volkstrots en haat,
 koelt uwen moed!

Gij zijt het edelst,
 kroost der *Romeinen*, —
 tot heerschen geroepen,
 Franken, zijt gij!
 Gij treedt vooraan
 in der volkeren rij.
 Gij zijt voor eeuwig
 't zonlicht der menschheid;
 zonder u zinken
 al de arme Barbaren,
 terug in den heidenschen
 nevel en nacht!
 Gij zijt voor eeuwig
 geroepen om 't woord der
 beslissing te spreken
 in 't volkeren-vraagstuk.

Gij zijt der wereld
fakkels en gids!

Machtig Germanje,
verwinnaar van Rome,
geroepen om te erven
haar machtige kroon,
hoe lang nog verdraagt gij
d'onzinnigen trots
van den Frankischen haan?
Roei uit toch dat kwaad,
dat waanzinnig reeds eeuwen
de volken bedreigt!
Oudduitsche spierkracht,
dood het voor immer!

Slaven, Slaven,
weest niet meer slaven
der trotsche Germanen!
Treedt in de reien
der volken, geroepen
tot grootheid, tot roem!
Houdt op u te nijken,
te dulden, te zwijgen
omgordt u, omgordt u,
mökkende Slaven,
zoodra ge u vermant,
is de toekomst aan u!

KOOR DER DEMONEN.

Hoera, hoera!
Heel de aard snelt te wapen!

In legerkampen
verandren de landen!

KOOR DER FRANKEN.

Te wapen, te wapen! Bange Germanen,
arme Barbaren daar over den Rhijn,
wij zijn 't, die het lot van Europa beslissen,
de Frank moet beheerscher van 't wereldrijk zijn!

KOOR DER GERMANEN.

Te wapen, te wapen! Waanwijze Franschman,
windrige pocher daar over den Rhijn,
wij wegen 't zwaarst in de schaal van de volken,
de Duitscher moet vorst van het wereldrijk zijn!

KOOR DER SLAVEN.

Te wapen, te wapen! Romeinen, Germanjers!
wij zijn de kolos en gij zijt klein!
wij hebben Europa's toekomst in handen,
de Slaaf moet beheerscher van 't wereldrijk zijn!

KOOR DER DEMONEN.

Moordtuig, nog nimmer aanschouwd,
wapenen, nooit nog gekend,
stellen wij duivlen
den strijders ter hand.
Veroveraars duiken omhoog,
maar in het bloed,
dat hun voetstappen verft,
glibbren zij, tuimelen,
storten terug,
maken weer plaats

voor nieuwe verwarring —
 despoot en gepeupel,
 beurt om beurt heerschen
 ze en zwaaien den scepter.
 Wraak, wraak,
 roept de vertrapte,
 zamelt zijn kracht,
 wederom raast
 bloedige strijd —
 Bloedige strijd
 woedt wijder en wijder,
 tot de volken verspillen
 hun kostelijkste kracht,
 totdat zij ontzenuwd
 door ziekten en nood,
 die als spoken zich scharen
 in 't gevolg van den krijg,
 krachtloos, stompzinnig
 verkwijnen, bezwijken —
 tot over de ruime
 woestijn van het leven
 barbaarschheid haar nacht spreidt,
 tot het aardrijk alomme,
 een woonplaats van onheil,
 een woonplaats van jammer,
 een woonplaats van wee werd —

VORST DER DUISTERNIS.

Maar gij, mijn getrouwen,
 danst op den puinhoop
 der woestliggende aarde

in dartele reien,
 viert uwe feesten
 doller dan ooit!
 Druppel uw slaapdrank,
 meester der traagheid!
 Toon uwen spiegel,
 heer van den hoogmoed!
 Gij met het aas
 van den bal der fortuin,
 verhit gij de hebzucht
 tot koortsheeten honger!
 Nachtgeest des nijds,
 wees een gifspuwende adder!
 Gij, milde schenker,
 meng der verdierlijking
 prikk'lenden drank!
 Geest van den wellust,
 verzeng gij de zielen!
 Ontsteker der gramschap,
 laat schieten de teugels!

KOOR DER DEMONEN.

Welaan dan, demonen,
 vereenigd de krachten,
 om 't warnet der dwazen
 onlosbaar te maken,
 opdat zij zich, angstig,
 aan zich zelve vertwijflend,
 het aanzijn vervloekend,
 gewonnen ons geven
 geheel en voor immer!

KOOR DER MENSCHEN.

Een woonplaats van jammer,
 een woonplaats van wee
 is de aarde geworden.
 Eens wilden wij 't lijden
 des levens ontvluchten
 in den roes van 't vergeten,
 in 't doldriftig grijpen
 naar den waan van één dag.
 Doch de lust ook laat ledig,
 't genot heeft geen waarde.
 Eens morden wij heimlijk,
 nu vloeken wij luide,
 vloeken het leven,
 vloeken den geest
 die in 't leven ons riep,
 vloeken ons zelf!

DEMON DER TRAAGHEID.

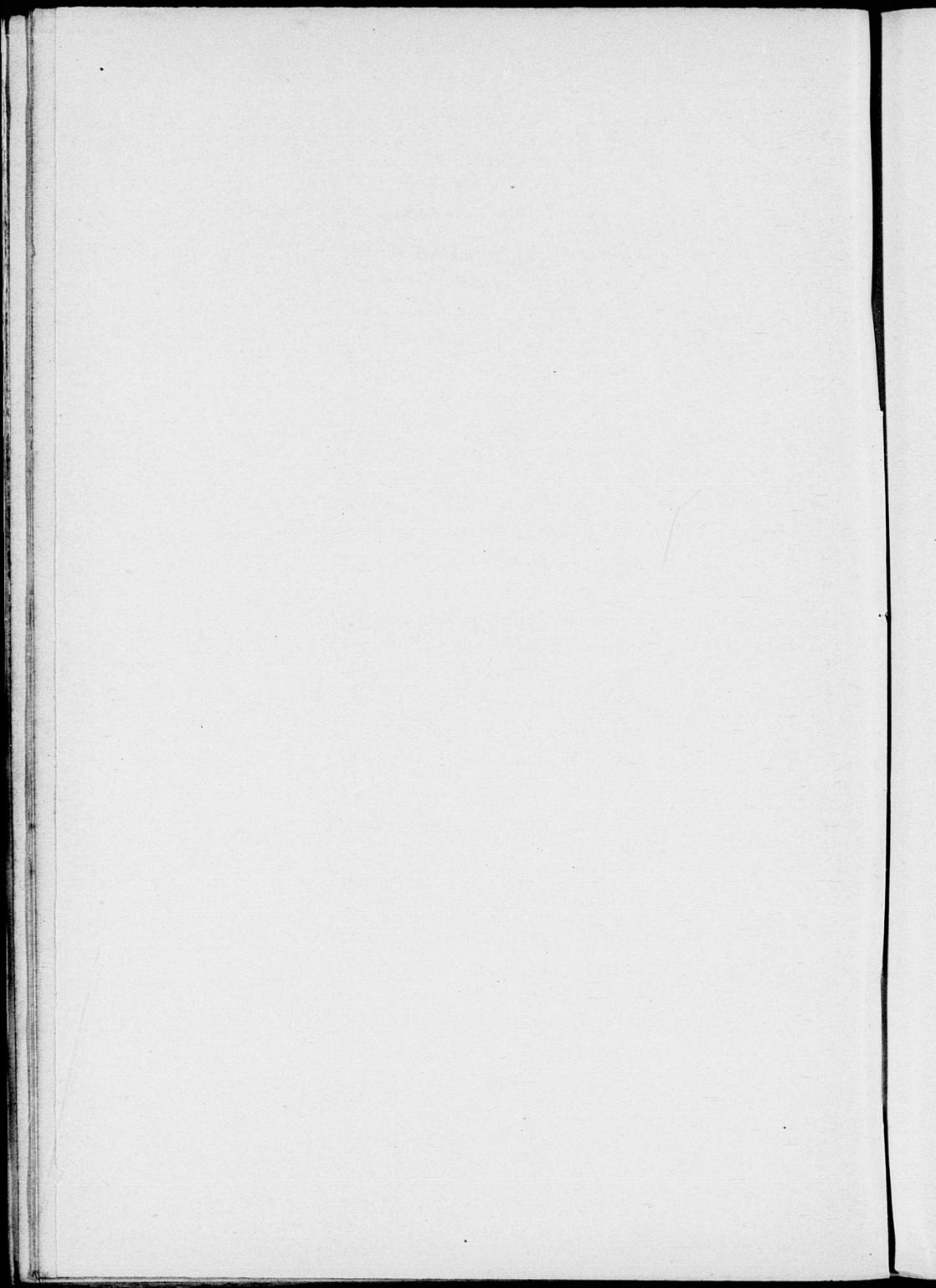
Reik mij den prijs nu,
 meester en heer!
 Aan mij zijn zij allen,
 aan mij zijn zij nu eerst
 ten volle vervallen,
 vervallen voor eeuwig!
 Hun laffe vertwijfing
 is wederom traagheid,
 na 't razen der wrake
 weêr traagheid en matheid
 en loome verstomptheid!

VORST DER DUISTERNIS.

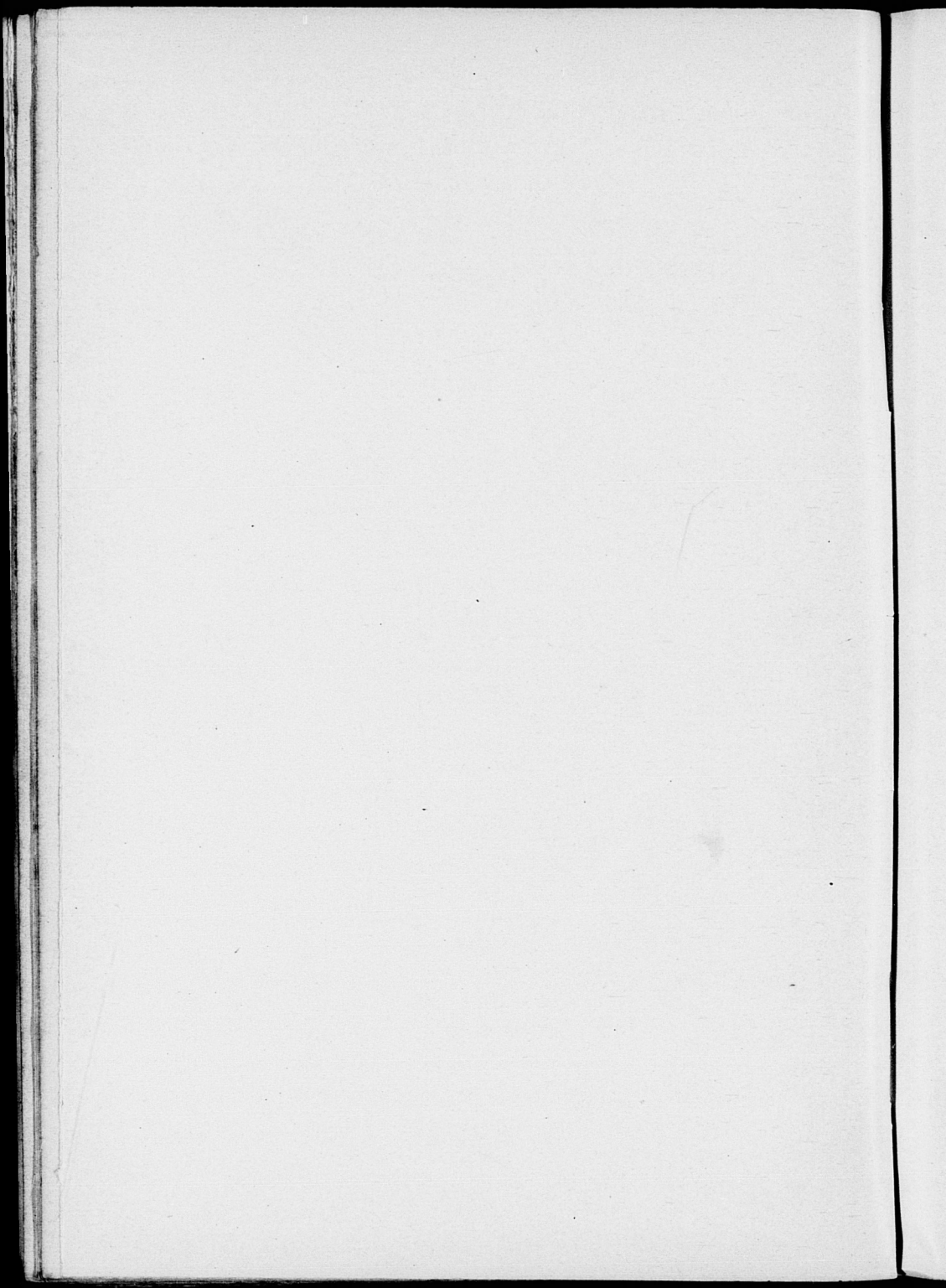
U reik ik mijn lauwer,
u eerste, u laatste
in de reien des nachts!
Danst op den puinhoop,
trawanten der helle!
wat er nog restte
van 't lichtrijk op aarde,
het kromt zich voor ons!

KOOR DER DEMONEN.

De menschheid, de menschheid,
aan zich zelve vertwijflend,
zich zelve vervloekend,
zij geeft zich gevangen,
geheel en voor immer —
Danst op den puinhoop,
trawanten der helle,
wij vieren het hoogste,
het heerlijkste feest!

DERDE AFDEELING.

KOOR DER DEMONEN.

Duister is de aarde,
de hemel bedekt,
gebluscht is het licht
aan het loodkleurig zwerk.
De machten van 't lichtrijk,
zij wachten, met weedom
't gelaat zich omhullend,
gebannen naar d' eindpaal
der afgeleefde aard.
De ban die hen doemt
om van verre te blijven,
nooit wordt hij verbroken,
aan ons behoort de aard!
Gekromd voor den vorst
van den duisteren afgrond,
ligt moede de menschheid
ter neder in 't stof.
De zonen der aarde,
zij sluipen daarheen,
in het duister verloren —
verleerend te leven,
verleerend te streven!

KOOR DER MENSCHEN.

Is 't niet weer lente,
 lente geworden?
 Doch krachtloos en heesch
 ruischt door het bosch
 de klagende beek.
 Als stemmeloos zitten
 in de twijgen de vogels,
 de winden zuchten,
 bleek zijn de bloemen,
 grauw is de hemel,
 de zon is mat,
 mat als de maan —
 Is dit de Mei?
 Is 's levens lust
 geheel verloren?
 De lust van 't leven,
 dien de oude zangen,
 dien de oude sagen
 om strijd verheffen,
 blijft hij verloren,
 keert hij niet weêr?

KOOR DER DEMONEN.

O vraagt, o vraagt nu
 niet naar de lente,
 niet naar den lust. —
 (honend)
 wel zijt ge ellendig,
 maar gij zijt vrij —

KOOR DER MENSCHEN.

De winden klagen,
de beekjes vragen:
is dit de lente,
is dit de Mei?

KOOR DER DEMONEN.

Maar gij zijt vrij —

KOOR DER MENSCHEN.

In de mokkende klacht,
mengt zich van boven
een snijdende hoon!
O, wanneer opent
de groeve des doods zich?
Het leven is ledig,
de lust is voorbij!
Dwaas wie hem zoekt!
Wij zijn verdoemd,
wij zijn vervloekt!

(Wilde akkoorden, waaruit echter plotseling zachte, liefelijke, feestelijke klanken beginnen op te duiken, die zich steeds duidelijker doen hooren.)

KOOR DER MENSCHEN.

Hoort — in den snijdenden,
duivelschen hoon
mengt zich een milde,
een lieflijke toon!

Ha, welke tonen!
 In 't hart der natuur
 dringen die klanken
 met lust en met wee!
 Over de zee,
 langs de sluimrige golven
 drijft langzaam nader
 een ranke kaan —
 en in haar een jongling —
 Zie de golven zich krullen
 als om hem te groeten —
 een zanger, een zanger
 met de harp in de hand!

KOOR DER DEMONEN.

Steenigt hem, steenigt hem!

VELE STEMMEN DER MENSCHEN.

Steenigt hem, steenigt hem!
 Wij willen niet hooren!
 Het hart krimpt ons saâm
 bij de klank van zijn psalm!
 Zijn harptoon benauwt ons
 als stikkende walm —

ANDERE STEMMEN.

Hij naakt, de koeltjes zweven —
 de golfslag wuift hem tegen —
 o hoort, o hoort!

HET LIED DER ZANGERS.

Op de spitsen der bergen,
 op de tinnen der starren
 blinkt vriendelijk wenkend
 de luister van 't licht.
 Het gloort van zijn gloed
 in de tintlende verte,
 in der werelden reidans,
 en er valt nog een laatste,
 verlorene lichtstraal
 tot in 't diepste der diepten,
 in 't gapende niets.

Van bergen op bergen,
 van starren op starren
 huppelt de straal
 en hij zinkt in de zielen
 en werkt er als *waarheid* —
 ontplooit er de vleugels
 en klapwiekt als *vrijheid*
 met adelaarsvlucht
 van pool tot pool —
 door niemand gebonden,
 legt hij zelf zich aan banden;
 aan banden van maat
 en schittert als *schoonheid*
 en glimlacht als *goedheid* —
 en zoekt en hervindt zich
 met brandend verlangen
 in het blijde zich wijden
 aan 't heil van den broeder,

en blinkt dan als *liefde*,
die 't eeuwig gescheid'ne
eeuwig omsluit.

Hij huist in de hoogten,
hij duikt in de diepten,
eeuwig vernieuwend,
eeuwig verlossend,
werpt hij met snelle,
electrische schokken
den vonk van nieuw leven
in 't land der verschrikking,
in groeven des doods.

Op de tinnen der aarde,
in de sferen der starren
staat helder ontstoken,
van wolken omweven,
doch nimmer verloren
de luchter des lights.

KOOR DER DEMONEN.

(*gedempt.*)

Wat moet die zang?
Verwenschte klank!
Hij doet ons pijn,
hij maakt ons bang
waar menschen zijn —
gehaat, gehaat
uit 's harten grond —
vloek over u,
gij dichtermond!

KOOR DER MENSCHEN.

De honende tonen,
 zij klinken nu verder
 en immer gedempter —
 Nieuw leven ontwaakt er,
 het trilt al van vreugde,
 de bloemen schitteren,
 de vlinders fladdren —
 O zanger, zeg toch,
 o heb erbarmen,
 vernieuwt zich het leven
 ook ons, ons armen?
 Wordt weêr ons gegeven
 in d' omloop der tijden
 een gouden eeuw?
 Of zijn wij voor eeuwig
 de slaven geworden
 der duistre gestalten,
 die de aarde verwoestten,
 verdierven het hart?

DE ZANGER.

Aan 's aardrijks grenzen
 teruggeweken,
 daar wachten, omsluiërd,
 de geesten van 't licht.
 Zij mogen niet naadren,
 verlossend en zeggend,
 aleer gij gepeild hebt
 de gruwzame diepte

des gapenden afgronds,
 waarin ge u gestort hebt —
 zij mogen niet naadren,
 niet helpen, niet redden,
 vóór gij tot hen roept
 uit het diepste des harten —
 vóór 't machtig verlangen,
 gewekt door den zang
 van de lippen des dichters,
 met bezwerenden aandrang
 naar de aarde hen trekt.

KOOR DER MENSCHEN.

Een diep verlangen trilt
 door 't hart der aard
 naar 't morgenrood dat licht
 en leven baart.

Zonk onzes levens licht
 in 't duistre graf,
 o heimwee, wentel gij
 den steen weêr af.

O, schenk aan 't zieke merg
 weêr frissche kracht,
 aan 't streven nieuwe jeugd,
 aan 't willen macht.

Herleve op nieuw de hoop,
 't geloove keer',
 beziele een heilge drang
 ons leven weêr!

KOOR DER DEMONEN.

Vervloekt de zang
 en de snaren des zangers —
 vervloekt de drang
 in het menschlijk gemoed,
 't berouw vervloekt,
 dat 's geestes ban
 te breken zoekt!

VORST DER DUISTERNIS.

Laat toch de geesten,
 laat hen maar komen,
 gij, mijne dienaars!
 Nog zijn wij meesters,
 nog heerscht alomme
 op aarde ons gezag!
 Op, rust u toe
 ten beslissenden slag!

KOOR DER DEMONEN.

Ten strijde! Het zij!
 Naadren zij vrij!

KOOR DER MENSCHEN.

(te zamen met den zanger.)

Komt, hemelgeesten, komt,
 en 't duister zwicht.
 Uit donkre diepten smacht
 ons hart naar licht!

KOOR DER LICHTGEESTEN.

Ontroostbare rouw,
 onlijdljk verlangen
 trekt ons omlaag,
 duldt geen verwijl,
 opent den weg
 tot het toegezegd heil.

KOOR DER DEMONEN.

Op, ten strijd,
 ten laatsten strijd
 tegen het licht!

DE ZANGER.

O ziet, hoe zij schuimen,
 schuimen van toorn,
 de geesten des afgronds!
 Zij storten, zij stormen
 verwoed op de hooge,
 de schitterende scharen —
 Zij wentelen wolken,
 zwart als de middernacht
 tegen hen in —
 Zij stapelen bergen
 om 't licht te bedekken,
 den dag te begraven.

De afgrond gaapt
 als wou hij verslinden
 met der werelden dwarrel,

met hemel en aarde
 en stralende starren
 de hoeders van 't licht.
 Maar zij, de verheev'nen,
 zij komen steeds weder
 hel schittrend te voorschijn
 van onder de wolken,
 van onder de bergen,
 en werpen van gouden,
 gespannene bogen
 hun stralende pijlen
 in 't heir van den nacht.

Daar krommen zich huilend.
 de spoken der helle,
 de woeste gestalten,
 in 't harte getroffen,
 en tuimlen omlaag.

De hoon sterft weg,
 de monsters wijken,
 gekneveld, gebonden,
 verbannen ver weg
 naar de grenzen der aarde,
 waar zij liggen te loeren
 nijdig, verwoed,
 tot op nieuw in de harten
 der kindren van 't stof
 verkoeld is de sterke,
 de heilige gloed.

KOOR DER MENSCHEN.

Het morgenrood gloort,
 de duisternis zwicht,
 heil den verwinnaar,
 wij zeeg'nen het licht!

DE VORSTIN DER LICHTSCHAREN.

Zanger, mijn zendling,
 wiens toovergezag
 het verlorene licht
 weer ontsteekt in 't gemoed
 van dit booze geslacht,
 neem gij nu den lauwer,
 waarmee ik u loone
 en kroone u het hoofd!

DE ZANGER.

Gekniel wil 'k ontvangen
 het hemelsche pand
 Voor altijd zij u slechts,
 u hooge, u eedle,
 de harp van den zanger
 op aarde gewijd.

KOOR VAN MENSCHEN EN GEESTEN.

Heil hem, den zanger,
 den bode des lights!

DE VORSTIN DES LICHTS.

Gij echter weet het,
 gij weder opgewekt
 menschengeslacht!
 De zonne des geestes
 staat boven den afgrond.
 In de donkere diepte
 van 's menschen natuur,
 daar woelt steeds de blinde,
 de duistere drift.
 Naar haar gaat uw lust uit,
 maar eeuwig in strijd
 met die duistere drift
 werkt in hoofd en in hart
 als het spoor van uw oorsprong
 de wil van het licht.

KOOR DER LICHTGEESTEN.

Trotseere de dag nu
 den nijd van den nacht!
 Vernieuwd is de hope,
 het streven vernieuwd.
 Wij zien weér den zonnigen
 weg naar 't geluk,
 wij willen hem zoeken,
 als zonen des lichts!

KOOR DER LICHTGEESTEN EN DER MENSCHEN.

In lichtglans en duister,
 in heil en in onheil,

in eeuwige wiss'ling
wentelt zich de aard.

Aan de uiterste grenzen
staan, moeilijk bedwongen,
de machten des afgronds,
op nieuwe verootring
eeuwig belust.

Maar tegen hen over,
vereend met de wachters
der eeuwige klaarheid,
houden de trouwe
kindren des lichts
hun wijdblinkend schild:

eeuwig wijkend
doch nimmer bezwijkend —
eeuwig worstlend,
tot ze eindelijk rusten,
rusten van 't strijden,
van kwellende dwaling,
van droeve begoochling —
tot zij rusten waar Duister
en Licht zich vereenen,
in de stilte van 't Alzijn
voor eeuwig verlost.

